



## แนวความคิดและที่มาของความคิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์มีสัญชาตญาณอยู่ 2 อย่าง คือ สัญชาตญาณของความอยู่รอด และสัญชาตญาณของการสืบพันธุ์ คำว่า "สัญชาตญาณ" หมายถึงสิ่งซึ่งติดตัวมาแต่กำเนิดและจะแผ่ออกมาในรูปของพฤติกรรมหรือการกระทำต่างๆ โดยสัญชาตญาณของความอยู่รอดนั้นจะแสดงออกมาในรูปของความก้าวร้าวเพื่อปกป้องตนเอง ส่วนสัญชาตญาณของการสืบพันธุ์นั้นจะแสดงออกมาในรูปของความรัก หากไม่มีสัญชาตญาณดังกล่าวแล้วมนุษย์ก็คงไม่มีแรงผลักดันในการดำเนินชีวิตและสืบทอดเผ่าพันธุ์ อาจกล่าวได้ว่าความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เรานั้นนอกจากปัจจัย 4 คืออาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคแล้วยังมีความต้องการในการสืบพันธุ์เพื่อให้ตนเองและเผ่าพันธุ์อยู่รอด เมื่อมนุษย์มีความต้องการก็จะมีกระบวนการตอบสนองของความต้องการของร่างกาย เช่น เมื่อมีความต้องการอาหารก็จะเกิดแรงขับความหิว เมื่อร่างกายมีความต้องการทางเพศก็จะเกิดแรงขับทางเพศหรือพฤติกรรมทางเพศ ดังนั้นพฤติกรรมทางเพศจึงถือเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมของมนุษย์และเมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นสังคม พฤติกรรมทางเพศของมนุษย์จึงถือเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมทางสังคม<sup>1</sup> ดังนั้นในสังคมทุกยุคทุกสมัยก็จะมีกรกล่าวถึงเรื่องความต้องการทางเพศหรือความสัมพันธ์ทางเพศซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละยุคสมัย เช่น พวกกรีกและโรมันสมัยโบราณจะให้ความสำคัญในเรื่องของการแต่งงานและครอบครัว การให้กำเนิดเป็นวัตถุประสงค์หลักของการมีเพศสัมพันธ์<sup>2</sup>

ความต้องการทางเพศถือเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์และเป็นความจำเป็นในการดำรงชีวิตเช่นเดียวกับความจำเป็นทางด้านอื่นๆ เช่น ปัจจัย 4 ของมนุษย์ ในหลายๆ วัฒนธรรมเชื่อว่าการมีลูกมากทำให้เผ่าพันธุ์มีโอกาสอยู่รอดได้ เช่น ขนชาติยิวเชื่อว่าวัตถุประสงค์ของการมีเพศสัมพันธ์คือการให้กำเนิด<sup>3</sup> ดังนั้นการมีความสัมพันธ์ทางเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์จึง

<sup>1</sup> วันทนีญ์ วาลิกะสิน, ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์กับงานสังคมสงเคราะห์, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526), หน้า 1.

<sup>2</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 2-3.

<sup>3</sup> รัชนี นพเกตุ, มนุษย์: จิตวิทยาทางเพศ, (กรุงเทพมหานคร: หจก.ยงพลเทรตติ้ง, 2542), หน้า 5-6.

<sup>4</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 5.

ถือเป็นเรื่องปกติของมนุษย์ เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติของมนุษย์<sup>5</sup> ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการมีความสัมพันธ์ทางเพศจะเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคล 2 คน โดยถือว่าเป็นพฤติกรรมทางเพศระหว่างบุคคล แต่เมื่อบุคคลนั้นอยู่ในสังคมร่วมกับคนอื่น ๆ ความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างบุคคลจึงถือว่าเป็นพฤติกรรมทางสังคมหรือเป็นปรากฏการณ์ทางสังคม ดังนั้นการมีความสัมพันธ์ทางเพศที่ปกติจึงควรคำนึงถึงระยะเวลาที่เหมาะสมเมื่อบุคคลนั้นมีความพร้อม มีความรับผิดชอบเพียงพอ หากความสัมพันธ์ทางเพศเกิดขึ้นในภาวะที่ไม่มีความพร้อมหรือมีความรู้ความเชื่อและทัศนคติที่ผิดๆ แล้วผลที่เกิดจากพฤติกรรมทางเพศเหล่านี้ก็อาจสร้างปัญหาให้กับผู้อื่นและยังอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นๆ ในสังคมโดยรวมอันก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นได้ เมื่อพฤติกรรมการมีความสัมพันธ์ทางเพศของบุคคลอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมโดยรวมได้ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดกฎ กติกาทางสังคมอันเป็นการกำหนดรูปแบบและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศเพื่อควบคุมพฤติกรรมการมีความสัมพันธ์ทางเพศให้อยู่ในกรอบแห่งความถูกต้องและเหมาะสมเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคม ตัวอย่างเช่น การห้ามมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางสายโลหิต (Incest) กิติ หรือการมีความสัมพันธ์ทางเพศที่ควรจะต้องคำนึงถึงความพร้อมทางเศรษฐกิจและสังคมก่อนเพื่อป้องกันปัญหาสังคมที่อาจเกิดขึ้นตามมาอีกมากมาย เช่น ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาเด็กที่เกิดมาไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่ดี ปัญหาโสเภณี เป็นต้น นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ทางเพศที่เกิดจากการฝ่าฝืนความรู้สึกหรือความต้องการของอีกฝ่ายก็ถือเป็นเรื่องที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงมีการบัญญัติกฎหมายออกมาเพื่อควบคุมและปราบปรามอาชญากรรมทางเพศต่างๆ เนื่องจากการมีความสัมพันธ์ทางเพศที่มีได้เกิดจากความยินยอมของอีกฝ่ายหนึ่งก็ถือเป็นความผิด เช่น ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา หรือ ความผิดฐานกระทำอนาจาร ดังนั้นการมีความสัมพันธ์ทางเพศแม้จะเป็นเรื่องปกติของมนุษย์ แต่ก็มีไม่ว่าบุคคลจะมีความสัมพันธ์ทางเพศอย่างไร ก็ได้เป็นอิสระ กล่าวคือ การมีความสัมพันธ์ทางเพศของคนในสังคมจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ซึ่งแต่ละสังคมก็จะมีกำหนด กฎกติกาหรือกฎหมายออกมาควบคุม

การกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรานั้นเป็นการกระทำซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ ความผิดอื่นด้วย เช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง อีกทั้งยังถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมด้วย ดังนั้นบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาที่ว่าด้วยความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราจึงเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองศีลธรรมของประชาชนในเรื่องของการร่วมประเวณี ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรานั้นปรากฏขึ้นในสังคมไทยมาเป็นเวลานาน

<sup>5</sup> วันทนีญ์ วาสิกะสิน, ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์กับงานสังคมสงเคราะห์, หน้า

แล้ว และที่ผ่านมามีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานนี้ให้มีความเหมาะสมกับลักษณะทางสังคมในแต่ละยุคสมัยอยู่หลายครั้ง ซึ่งการจะแก้ไขกฎหมายในเรื่องใดนั้นมักจะเกิดจากแนวความคิดที่สะท้อนสภาพของสังคมในขณะที่มีการบัญญัติหรือแก้ไขปรับเปลี่ยนบทบัญญัติกฎหมาย ดังนั้นการจะแก้ไขกฎหมายในเรื่องใดจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องความเหมาะสมและความจำเป็นของสังคมนั้นๆ อย่างรอบคอบ เนื่องจากหากทำการบัญญัติหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายไปตามเหตุและความจำเป็นของสังคมโดยไม่พิจารณาความเหมาะสมของแต่ละสังคมให้ดีแล้ว อาจเกิดปัญหาในการนำกฎหมายไปบังคับใช้ซึ่งเป็นการก่อปัญหาแทนที่จะเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องของกฎหมาย

สำหรับการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราก็เป็นความผิดที่เกิดจากแนวความคิดที่สะท้อนสภาพของสังคมและมีการแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการและความเหมาะสมในสังคมอยู่หลายกรณีด้วยกัน ซึ่งแนวความคิดต่างๆ ย่อมมีผลสำคัญที่จะสะท้อนให้เห็นเจตนารมณ์ของการบัญญัติกฎหมาย ดังนั้นการศึกษาแนวความคิดดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการตีความกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย

## 2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา

แนวความคิดเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรามีการปรับเปลี่ยนไปตามความเจริญของสังคมและจารีตประเพณีของบุคคลแต่ละหมู่เหล่าซึ่งมีประวัติความเป็นมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันอันมีแนวโน้มในการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากขึ้น

### 2.1.1 ประวัติของการข่มขืนกระทำชำเรา

ในทางประวัติศาสตร์ พฤติกรรมของการที่บุคคลหนึ่งใช้กำลังบังคับ ชูเชิญ หลอกลวงผู้อื่นเพื่อที่จะมีเพศสัมพันธ์หรือที่เรียกว่า "การข่มขืนกระทำชำเรา (Rape)" เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมมานานแล้ว ซึ่งน่าจะเริ่มมาตั้งแต่สมัยวิวัฒนาการเป็นคนเลยทีเดียว โดยมีคำกล่าวของนักปราชญ์ทางมานุษยวิทยาผู้หนึ่งได้กล่าวไว้ว่า "การข่มขืนกระทำชำเรา คือ อาชญากรรมแห่งความเจริญรุ่งเรือง (Rape is a crime of civilization)" คำกล่าวที่มีความหมายให้คิดเช่นนี้หาใช่เป็นเพียงคำกล่าวลอยๆ โดยปราศจากหลักฐานไม่ โดยผู้กล่าวต้องการที่จะชี้ให้เห็นว่ามนุษย์นั้นยังมีความเจริญมากขึ้นเท่าใด ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราก็

ยังมีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว<sup>6</sup> สำหรับคำกล่าวที่ว่า การข่มขืนกระทำชำเรา คือ อาชญากรรมแห่ง ความเจริญรุ่งเรืองนี้ ผู้เขียนมีความเห็นต่างออกไปว่า คำกล่าวนี้น่าจะเป็นการสื่อความหมายว่า ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเกิดขึ้นมาพร้อมกันกับความเจริญรุ่งเรืองของสังคมมนุษย์ กล่าวคือ ในอดีตการสมสู่หรือการมีเพศสัมพันธ์กันถือเป็นเรื่องธรรมดา ไม่มีข้อกำหนดใดๆ จำกัด ไว้แต่เมื่อสังคมมีความเจริญรุ่งเรืองขึ้น มีการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมใหญ่มากขึ้น การกระทำ บางอย่างก็ถูกมองว่าไม่เหมาะสมและเป็นปฏิปักษ์ต่อการอยู่ร่วมกัน เช่น การสมสู่กันโดยฝ่าฝืนต่อ ความยินยอมของอีกฝ่ายก็ถูกกำหนดให้ถือเป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

นักวิชาการเกี่ยวกับมนุษย์สาขาต่างๆ สรุปความเห็นตรงกันว่าทวีปแอฟริกาเป็น ดินกำเนิดของมนุษย์ โดยมนุษย์รุ่นแรกที่พบหลักฐานคือมนุษย์วานร อาศัยอยู่ในทวีปแอฟริกา ในช่วงระหว่าง 2,000,000-500,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช สำหรับมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ที่เรา รู้เรื่องราวและรายละเอียดต่างๆ มากที่สุด คือมนุษย์นีแอนดอธาล (Neanderthal man) มีชีวิตอยู่ ประมาณ 150,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช มีมันสมองขนาดใกล้เคียงกับมันสมองของมนุษย์ใน ปัจจุบัน<sup>7</sup> ในส่วนของวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคก่อนประวัติศาสตร์นั้นมีลักษณะของการไล่ล่าและการหาเก็บเนื่องจากในช่วงแรกมนุษย์ไม่รู้จักรับประทานพืชผักจึงต้องเร่ร่อนหาแหล่งอุดม สมบูรณ์และติดตามฝูงสัตว์ที่จะไล่ล่าไปเรื่อยๆ เกิดเป็นสังคมที่มีพื้นฐานมาจากการล่าและหาเก็บ อาหารโดยเริ่มจากการรวมครอบครัวหลายครอบครัวเข้าเป็นกลุ่มและเมื่อมีกลุ่มก็จะมี การกำหนด แบบแผนการจัดระเบียบของกลุ่ม รู้จักร่วมมือกันและแบ่งปันกัน มีการแบ่งหน้าที่กันให้ผู้ชายมี หน้าที่ออกล่าสัตว์ ส่วนผู้หญิงมีหน้าที่อยู่ดูแลลูกอ่อนและทำงานบ้าน<sup>8</sup>

สำหรับเรื่องของความสัมพันธ์ของผู้ชายผู้หญิงนั้น จากการค้นหาประวัติของ มนุษยชาติในสมัยบุพพกาล (Primitive history) จะพบว่าเดิมทีเดิมนั้นการสมสู่ระหว่างเพศของ มนุษย์เป็นการสมสู่ร่วมกันอย่างลำลอง ทั้งชายและหญิงต่างก็มีเมียและมีผัวกันเป็นจำนวนมาก ต่างฝ่ายต่างก็มีสิทธิแห่งการสมสู่อันนี้โดยเท่าเทียมกัน นักวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกันชื่อ Lewis Henry Morgan ได้ทำการวิจัยและได้ข้อยุติว่า การสมสู่ระหว่างเพศแต่เบื้องต้นบุพพกาลนั้นเป็นการ สมสู่อย่างลำลอง คือ ในระหว่างกลุ่มชนที่เข้าร่วมเป็นหมู่เหล่าอันเรียกว่า "ชาติสกุล" หรือ "Tribe"

<sup>6</sup> เอกรงค์ ภาณุพงศ์ , กนกวลี ตริวัฒน์กุล และทีมข่าวเหยี่ยวเดือนเก้า, ข่มขืน...ภัยผู้หญิง , (กรุงเทพมหานคร: บริษัท กิเลนการพิมพ์ จำกัด, 2547), หน้า 103-118.

<sup>7</sup> ธิตติมา พิทักษ์ไพโรจน์, สุโขทัยธรรมมาธิราช เอกสารประกอบการสอนชุดวิชามนุษย์กับ อารยธรรม หน่วยที่ 8, 2536, หน้า 12-22.

<sup>8</sup> มหาวิทยาลัยทักษิณ เอกสารประกอบการสอนชุดวิชามนุษย์กับการเปลี่ยนแปลง, 2542: 1-5.

นั่นถือกันว่าผู้หญิงทุกคนเป็นของผู้ชายทุกคนโดยเท่าเทียมกัน ไม่มีใครมีสิทธิในผู้หญิงคนหนึ่งคนใด ยิ่งไปกว่าคนอื่น ๆ และในทำนองเดียวกันผู้ชายทุกคนก็เป็นของผู้หญิงทุกคนโดยเท่าเทียมกัน<sup>9</sup> อาจกล่าวได้ว่าในยุคดั้งเดิมของมนุษย์จะไม่มีปัญหาเรื่องเมียหลวง เมียน้อย และไม่รู้จักการมีคู่ ไม่มีข้อจำกัดใดๆ เกี่ยวกับเรื่องการสมรสระหว่างเพศ ดังนั้นรูปแบบของการสมรสที่เป็นบ่อเกิดของครอบครัวในยุคดึกดำบรรพ์จึงเป็นรูปแบบที่เรียกว่า "การสมรสหมู่" (Group marriage) คือผู้ชายทั้งหมดและผู้หญิงทั้งหมดในหมู่มนุษย์ที่รวมกันนั้นต่างก็เป็นผัวเมียของกันและกันเสมอหน้ากันหมด มิได้มีบทกำหนดกฎเกณฑ์ใดๆ เลย โดยรุ่นปู่ตายายต่างก็เป็นผัวเป็นเมียกันทั้งหมด รุ่นพ่อแม่อีกเป็นผัวเป็นเมียกันทั้งหมด และในทำนองเดียวกันลูกชายหญิงทั้งหมดของพ่อแม่ต่างก็เป็นผัวเป็นเมียกัน แต่มีข้อกำหนดว่าชายหญิงที่อยู่ต่างรุ่นกันจะสมรสกันไม่ได้ ถ้าอยู่รุ่นเดียวกันไม่ว่าจะเป็นญาติสนิทกันหรือห่างกันเพียงใดต่างก็เป็นผัวเมียกันทั้งหมด<sup>10</sup> ดังนั้นลักษณะครอบครัวในยุคแรกของมนุษย์จึงเป็นครอบครัวใหญ่และข้อที่พึงสังเกตในลักษณะของครอบครัวที่เกิดจากการสมรสหมู่ คือ ใครเป็นบิดาของเด็กเป็นเรื่องที่รู้แน่ไม่ได้ แต่ใครเป็นมารดาของเด็กนั้นเป็นเรื่องที่รู้กันได้ เพราะฉะนั้นการจะทราบว่าเป็นลูกของใครนั้นจะตรวจสอบได้ก็แต่ทางมารดาเท่านั้น จึงมีแต่การสืบสายโลหิตทางฝ่ายหญิงเท่านั้นที่ได้รับการยอมรับนับถือกัน

ในกรณีที่มีการลักพาผู้หญิงเพื่อไปสมรสกันเป็นคู่ครองเฉพาะกาลซึ่งมักจะมียูเลมอนั้น การเลือกคู่โดยการลักพาเช่นนี้ก็ดำเนินไปด้วยการเคารพต่อกฎของการสมรสซึ่งกำหนดไว้ว่าทั้งชายและหญิงต้องอยู่ในขั้นที่จะทำการสมรสกันได้ และกรณีชายที่ได้ลักพาหรือชักชวนหญิงไปสมรสอยู่ด้วยกันโดยความร่วมมือช่วยเหลือของมิตรสหายฝ่ายชายนั้น มีประเพณีที่ถือปฏิบัติกันในเรื่องเช่นนี้อยู่ว่ามีมิตรสหายของฝ่ายชายที่ได้ช่วยให้การลักพาสำเร็จลุล่วงไป ย่อมได้สิทธิที่จะสมรสกับหญิงโดยทั่วหน้ากัน หลังจากนั้นจึงจะถือว่าหญิงนั้นได้ตกเป็นภรรยาของชายผู้เป็นตัวการในการลักพา ในขณะที่เดียวกันหากหญิงที่ถูกลักพาไปได้หลบหนี ชายผู้คนที่จับตัวหญิงนั้นได้ก็จะได้หญิงนั้นเป็นภรรยา ส่วนชายผู้ลักพาคนแรกก็จะเสียสิทธิของตนนับแต่นั้นไป<sup>11</sup>

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ทางเพศและพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์สมัยโบราณแล้ว จะเห็นได้ว่ามนุษย์ในยุคก่อนประวัติศาสตร์มีลักษณะของการสมรสกันระหว่างเพศในรูปแบบที่เป็นการสมรสอย่างล้าส่อน ผู้หญิงทุกคนเป็นของผู้ชายทุกคนโดยเท่าเทียมกัน ไม่มีใครมีสิทธิในตัวหญิงคนหนึ่งคนใดยิ่งไปกว่ากัน และผู้ชายทุกคนก็เป็นของผู้หญิงทุกคนโดยเท่าเทียมกัน

<sup>9</sup> กุหลาบ สายประดิษฐ์, กำเนิดครอบครัวของมนุษยชาติ ระเบียบสังคมของมนุษย์, (กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2524), หน้า 41-43.

<sup>10</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 46-47.

<sup>11</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 65-66.

ไม่มีข้อจำกัดใดๆ เลยในการสมรสกันระหว่างเพศ แม้กระทั่งการสมรสกันในระหว่างญาติสนิทก็ยังไม่  
มีข้อห้ามใดๆ จะมีก็แต่เพียงข้อกำหนดว่าชายหญิงที่อยู่ต่างรุ่นกันจะสมรสกันไม่ได้และแม้ว่าการ  
สมรสจะเกิดจากการลักพาตัวหญิงไปก็ไม่ปรากฏว่าเป็นความผิดฐานใด ดังนั้นจึงอาจกล่าวสรุปได้  
ว่าการมีเพศสัมพันธ์กันของมนุษย์ในยุคดั้งเดิมนั้นถือเป็นเรื่องธรรมดาที่มนุษย์จะมีการสมรสกัน ไม่  
มีการกำหนดความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราไว้แต่อย่างใด

ต่อมาในยุคที่สังคมมนุษย์มีความเจริญมากขึ้นก็เริ่มมีความคิดว่าพฤติกรรม  
บางอย่างเป็นการไม่สมควรและเป็นปฏิปักษ์ต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมจึงมีการกำหนดกฎกติกา  
ระเบียบ แบบแผนในการดำเนินชีวิตในสังคมขึ้นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคม โดยใน  
เรื่องของพฤติกรรมทางเพศก็มีการกำหนดมาตรฐานของพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับในสังคม ส่วน  
พฤติกรรมที่ผิดไปจากการยอมรับในสังคมหรือเป็นพฤติกรรมที่คนในสังคมส่วนใหญ่ไม่ประพฤติ  
ปฏิบัติกัน และอาจจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นได้ก็ถือเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจาก  
มาตรฐานของสังคม<sup>12</sup> โดยการข่มขืนกระทำชำเราถือเป็นการเบี่ยงเบนไป  
จากมาตรฐานของสังคม โดยผู้ที่ข่มขืนผู้อื่นจะเรียกว่า "rapist" พฤติกรรมประเภทนี้เป็น  
พฤติกรรมที่บังคับให้อีกฝ่ายหนึ่งมีความสัมพันธ์ทางเพศกับตน ผู้ที่ข่มขืนมักเป็นผู้ที่มีความ  
ผิดปกติทางด้านอารมณ์และจิตใจและส่วนมากจะมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีสติปัญญาอ่อนช้า  
ต่ำ มาจากครอบครัวที่มีปัญหาบ้านแตก ขาดความรัก หรือมีความเกลียดชัง ไม่ประทับใจในเพศ  
แม่หรืออาจเป็นเพราะความรักแม่มากเกินไป การข่มขืนนี้ไม่เพียงแต่เป็นการทำร้ายร่างกายของ  
ผู้หญิงเท่านั้นแต่ยังเป็นการแสดงถึงการที่ผู้ชายดูถูกผู้หญิง ทำลายศักดิ์ศรี เป็นการเหยียดหยาม  
ความเป็นมนุษย์อีกด้วย<sup>13</sup> นอกจากการข่มขืนกระทำชำเราจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย  
โดยตรงแล้วยังอาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอีกด้วย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาโสเภณี  
หรือปัญหาครอบครัว เป็นต้น เมื่อการข่มขืนกระทำชำเราถือได้ว่าเป็นปัญหาสังคมจึงได้มีการ  
บัญญัติกฎหมายออกมาควบคุมพฤติกรรมทางเพศ เป็นแบบแผนในการดำรงชีวิตประจำวันของ  
มนุษย์และจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามแต่ละสังคมเพื่อให้บุคคลในสังคมปฏิบัติตามภายใต้  
แบบแผนเดียวกันและเป็นการรักษาความเป็นระเบียบของสังคม หากไม่มีการกำหนดกฎหมายเพื่อ  
ควบคุมพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานแล้ว สังคมย่อมได้รับความกระทบกระเทือน  
จากพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้องของตนในสังคม

<sup>12</sup> Jame Leslie McCary, "Sex in Later Year," in Human Sexuality (New York: D. Van Nostrand Company, 1973).

<sup>13</sup> วันทนี วาสิกะสิน, ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์กับงานสังคมสงเคราะห์, หน้า 149.

การข่มขืนกระทำชำเราเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักศีลธรรมและหลักธรรมทางศาสนาทั้งหลายโดยปรากฏอยู่ในคำสอนของแทบทุกศาสนาซึ่งต่างก็สอนให้มนุษย์ทุกคนมีความรักใคร่กัน ให้อยู่ร่วมกันโดยสันติ ไม่ทำร้ายชีวิต ร่างกาย หรือล่วงเกินทางเพศต่อผู้อื่น การล่วงเกินทางเพศต่อผู้อื่นจึงถือเป็นเรื่องต้องห้าม ผิดศาสนา และผิดศีลธรรม เป็นลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดในตัวเอง ตัวอย่างเช่น<sup>14</sup> ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู สอนว่า “อย่าทำร้ายผู้อื่นให้บาดเจ็บ ไม่พึงทำลายผู้อื่นทางใจหรือทางกาย ไม่พึงเปล่งวาจาที่ก่อความเจ็บใจแก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย” (คัมภีร์มनुธรรมศาสตร์ 2: 161) หรือศาสนาพุทธก็สอนให้ละเว้นจากการประทุษร้ายในกาม หรือล่วงละเมิดคู่ครองของผู้อื่นในทางเพศ ส่วนศาสนาคริสต์ตามพันธสัญญาเดิมหรือพระคริสตธรรมคัมภีร์เดิม (Old Testament) ได้กล่าวถึงบัญญัติ 10 ประการที่พระเจ้าทรงประทานไว้แก่โมเสสเพื่อมอบแก่ชาวอิสราเอลไว้ถือปฏิบัติ ในจำนวนบัญญัตินั้น พระเจ้าไม่ให้ฆ่าคน ไม่ให้ผิดประเวณี และศาสนาอิสลามก็มีกำหนดข้อห้ามมิให้ฆ่าสิ่งมีชีวิตทุกชนิดโดยเจตนาและไม่มีเหตุผลและห้ามการผิดประเวณีกับหญิงใดๆ รวมทั้งห้ามสิ่งที่มีโอกาสนำไปสู่ประเวณีด้วยเช่นกัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าการข่มขืนกระทำชำเราอยู่คู่กับสังคมมานานมากแล้วแต่ดูเหมือนว่าไม่ว่าสังคมมนุษย์จะมีความเจริญมากขึ้นเพียงใด พฤติกรรมการข่มขืนกระทำชำเราก็มิได้หายไปจากสังคมเลยแม้แต่น้อย ในทางกลับกัน การข่มขืนกระทำชำเรากลับยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นอีกด้วย

## 2.1.2 สาเหตุของการข่มขืนกระทำชำเรา

พฤติกรรมต่างๆ ที่มนุษย์แสดงออกมามีแนวโน้มเกิดขึ้นโดยมีสาเหตุเสมอ และสาเหตุเหล่านั้นอาจมีอยู่หลายประการด้วยกัน ในส่วนของพฤติกรรมการข่มขืนกระทำชำเราก็คงเช่นเดียวกัน โดยมีแนวการอธิบายถึงสาเหตุของการข่มขืนกระทำชำเราอยู่หลายสาเหตุด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

### 2.1.2.1 ความต้องการแสดงอำนาจเหนือเพศหญิงของเพศชาย

สำหรับแนวคิดนี้เป็นการอธิบายของกลุ่มต่อสู้เพื่อสิทธิของสตรี (Feminism) หรือกลุ่มต้องการปลดปล่อยสตรี (Woman liberation) ซึ่งสรุปว่าผู้หญิงมีสถานภาพทางสังคมและทาง

<sup>14</sup> สรรศักดิ์ วาจาสิทธิศิลป์, "การกระทำรุนแรงทางเพศในกรอบของศาลอาญาระหว่างประเทศ." (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), หน้า 47.

จริยธรรมที่ต่ำกว่าผู้ชาย และผู้หญิงถูกมองและได้รับการปฏิบัติจากผู้ชายในฐานะของสิ่งของซึ่งสามารถถูกครอบครองโดยผู้ชาย<sup>15</sup>

### 2.1.2.2 ความผิดปกติของฮอร์โมนเพศชาย<sup>16</sup>

คาร์ล เวลแมน ได้อธิบายแนวความคิดนี้ไว้ในบทความชื่อ "การข่มขืนกระทำชำเรา" ว่ามนุษย์โดยทั่วไปจะมีความปรารถนาหลายๆ อย่าง เช่น ความสุข ความสะดวกสบาย ความมั่นคงทางอาชีพและสถานภาพ เกียรติยศชื่อเสียง ความอยากได้รับการยอมรับ ความอยากมีชีวิตอยู่ต่อไป ฯลฯ รวมไปถึงความปรารถนาทางเพศหรือความปรารถนาที่จะมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามด้วย ความปรารถนาเหล่านี้เกือบจะมีจำนวนไม่จำกัดและความปรารถนาแต่ละอย่างจะมีมากหรือน้อยแตกต่างกันโดยแปรผันไปตามแต่ละบุคคล แต่ทว่ามนุษย์ทุกคนมีพลังกำลังความสามารถ เวลา รวมทั้งทรัพยากรที่จะตอบสนองของความปรารถนาได้อย่างจำกัด ดังนั้นในทางปฏิบัตินั้นความปรารถนาต่างๆ ก็จะมีการถ่วงน้ำหนักซึ่งกันและกันซึ่งโดยมากแล้วความปรารถนาทางเพศจะถูกจำกัดบทบาทไว้ไม่ให้ความสำคัญมากเกินไป

หากกล่าวบนพื้นฐานของความหมายที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าความปรารถนาทางเพศนั้นในความเป็นจริงแล้วมิใช่เป็นสิ่งผิดปกติแต่อย่างใด ในทางกลับกันความปรารถนาในทางเพศมีลักษณะที่เป็นธรรมชาติและบริสุทธิ์เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์แต่ละคน แต่ในกรณีของผู้ที่ทำการข่มขืนกระทำชำเรานั้นถือว่าเป็นคนจำนวนน้อยซึ่งในทางชีววิทยามีการค้นพบว่าคนเหล่านี้มีฮอร์โมนเพศชาย (Testosterone) อยู่ในกระแสเลือดสูงกว่าปกติ ส่งผลให้มีแรงกระตุ้นทางเพศอย่างรุนแรงจนปราศจากการควบคุม โดยแรงกระตุ้นทางเพศนี้จะรุนแรงมากขึ้นไปอีกหากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น ขาดการศึกษา ขาดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว และหากถูกกระตุ้นด้วยสื่อที่ยั่วยุแรงกระตุ้นทางเพศอย่างรุนแรง เช่น หนังสือลามก การแสดงโชว์ลามก ความปรารถนาทางเพศจะรุนแรงมากถึงขนาดที่ปราศจากการควบคุมโดยสิ้นเชิงหรือที่เรียกว่าอาการหน้ามืด ซึ่งบุคคลที่มีอาการถึงขั้นนี้จะมีทางเลือกที่จะระบายความต้องการทางเพศของตนออกไปได้อยู่ 2-3 ทาง เช่น ในกรณีที่มีคูครองก็จะใช้วิธีการมีเพศสัมพันธ์กับคูครองของตนเอง แต่ในกรณีของคนที่ไม่คูครองหรือมีคูครองแต่คูครองไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางเพศที่รุนแรงของเขาได้ก็จะใช้วิธีการใช้บริการสถานเริงรมย์ต่างๆ ซึ่งผู้ที่จะเลือกวิธีนี้ก็จะต้องมีรายได้ สุดท้ายหากไม่มีคูครองและไม่มีรายได้บุคคลเหล่านี้ก็จะต้องใช้วิธีในการระบายความต้องการทางเพศของ

<sup>15</sup> ชัชชัย คุ่มทวีพร, จริยศาสตร์: ทฤษฎีและการวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร: Mild Publishing, 2540), หน้า 294.

<sup>16</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 295-297.



คนด้วยการแสวงหาเหยื่อเพื่อปลดปล่อยความต้องการทางเพศนั่นก็คือการข่มขืนกระทำชำเรา นั่นเองโดยผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของบุคคลเหล่านี้มักจะเป็นผู้อ่อนแอ ปกป้องตนเองไม่ได้ หรือเป็นผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงและหาความช่วยเหลือได้ยาก เช่น ผู้ที่เดินผ่านที่เปลี่ยว หรือผู้ที่อยู่ในที่รโหฐาน เป็นต้น

### 2.1.2.3 ความวิปริตทางเพศของตัวผู้ข่มขืนกระทำชำเรา

ผู้กระทำความผิดเหล่านี้จะเป็นพวกมีความวิปริตทางเพศหรือกามวิปริตแบบ ตัณหาทรมาณ (Sadist) โดยผู้กระทำความผิดจะกระทำการข่มขืนเพื่อถ่ายทอดความก้าวร้าวทาง เพศ (Sexual Aggressive Diffusion) ที่จำเป็นต้องได้รับการกระตุ้น ปลุกเร้าอารมณ์เพศด้วยการ ชัดชื่นหรือต้านทานจากอีกฝ่ายหนึ่ง บุคคลเหล่านี้จะได้รับความพึงพอใจเป็นอย่างมากเมื่อได้ร่วม ประเวณีอย่างรุนแรงและจะไม่พยายามหาคุณอนตมตามธรรมดาเพราะจะไม่ได้รับความสุข

ผู้กระทำความผิดเหล่านี้เมื่อเราพิจารณาถึงภูมิหลังของเขาแล้วจะพบว่าบุคคล เหล่านี้มักจะเคยถูกทารุณมาก่อน ถูกเลี้ยงดูมาด้วยความไม่ต้องการที่จะมีลูกของมารดา หรือ มารดามีความเจ็บป่วยทางอารมณ์ ทำให้เด็กได้รับความรู้สึกถึงความสุขที่ได้อยู่กับแม่และ ความรู้สึกเจ็บปวดจากการโดนทารุณไปพร้อมๆ กัน ความรู้สึกเหล่านี้จะฝังแน่นอยู่ในจิตใต้สำนึก ของเด็กว่าความสุขของเขาจะได้รับมาพร้อมกับความเจ็บปวดและความรู้สึกนี้ก็ยังถูกฝังแน่นจนโต เป็นสาเหตุให้เกิดความผิดปกติทางเพศหรือที่เรียกว่า (Sexual Deviation)<sup>17</sup>

### 2.1.2.4 ปัจจัยแวดล้อมจากสภาพสังคม

การข่มขืนกระทำชำเรานั้นมีหลากหลายสาเหตุทั้งที่เกิดจากตัวเองและเกิดจาก ปัจจัยภายนอก สำหรับแนวคิดนี้เป็นการอธิบายว่าสาเหตุของการข่มขืนกระทำชำเรานั้นเกิดจาก ปัจจัยภายนอกเป็นตัวกระตุ้น ได้แก่ การเผยแพร่วัฒนธรรมตะวันตก การแพร่กระจายของสิ่งยั่วยุ กามารมณ์ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของหนังสือ ภาพยนตร์ หรือภาพและสื่อลามกต่างๆ หรืออาจจะ เป็นสิ่งอื่นที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ เช่น สุรา ยาเสพติดที่มีฤทธิ์ต่อสมองทำให้ขาด

<sup>17</sup> อารัง ทศนาถุชลี, "เพศกับอาชญากรรม", วารสารสมาคมนักจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 23 (กันยายน 2521), หน้า 347.

ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ขาดความยับยั้งชั่งใจซึ่งเป็นสิ่งที่สนับสนุนการก่ออาชญากรรมทางเพศ<sup>18</sup> โดยมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยชักจูงให้ประกอบความผิดทางเพศโดยการข่มขืนของผู้ต้องขังชายจากเรือนจำพระนคร เรือนจำคลองเปรมและเรือนจำบางขวาง รวม 137 คน พบว่าปัจจัยชักจูงให้ประกอบความผิดทางเพศโดยการข่มขืน<sup>19</sup> คือ

1. ความโกรธ ความแค้นที่มีต่อผู้หญิง (ร้อยละ 14.6) หรือการที่ถูกดูหมิ่นจากฝ่ายหญิงทำให้เกิดความเจ็บแค้น (ร้อยละ 13.9) จึงพยายามหาทางระบายความแค้นด้วยการข่มขืน
2. การชอบมีพฤติกรรมทางเพศที่แปลกๆ เช่น ชอบร่วมเพศกับเด็กหรือวัยรุ่น (ร้อยละ 36.5) ชอบร่วมเพศเป็นหมู่ เพราะเป็นประสบการณ์ที่แปลก (ร้อยละ 8.0) ชอบการข่มขืนเพราะได้รสชาติดีกว่าการร่วมเพศปกติ (ร้อยละ 6.6)
3. คิดประทุษร้ายต่อทรัพย์ คือ คิดจะจี้และชิงทรัพย์ (ร้อยละ 15.3)
4. การเกิดความต้องการทางเพศและการส่งเสริมการเกิดอารมณ์ทางเพศ คือ ร้อยละ 28.5 มีความต้องการทางเพศค่อนข้างมาก และต้องการจะปลดปล่อยร้อยละ 27.7 ถูกฝ่ายหญิงยั่ววนเลยเกิดอารมณ์ขืนร้อยละ 10.9 ถูกกระตุ้นความต้องการทางเพศโดยคนอื่นมาก่อน พอตีมาพบผู้เสียหายจึงข่มขืน ส่วนการศึกษาถึงสุขภาพจิตโดยใช้แบบสอบถามและตั้งเกณฑ์คะแนน พบว่าร้อยละ 50.37 มีสุขภาพจิตผิดปกติ และร้อยละ 49.63 มีสุขภาพจิตปกติ

ในเรื่องสาเหตุของการกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรานี้ผู้เขียนมีความเห็นว่าการข่มขืนกระทำชำเรา นั้นอาจมิได้เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งแต่เพียงสาเหตุเดียว ในความเป็นจริงแล้วเราจะพบว่า การข่มขืนกระทำชำเรา นั้นมีสาเหตุมาจากทั้งปัจจัยภายในตัวเอง และปัจจัยภายนอกประกอบกันแทบทั้งสิ้น กล่าวคือ ผู้กระทำการข่มขืนกระทำชำเราอาจเป็นผู้มีความปรารถนาทางเพศหรือมีแรงกระตุ้นทางเพศที่มากกว่าคนปกติประกอบกับมีสภาวะที่

<sup>18</sup> ปณิตดา พันธุ์พานิช, "ทัศนคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต่อปัญหาการดำเนินคดีข่มขืนกระทำชำเรา," (วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535), หน้า 25.

<sup>19</sup> อัมพร โอตระกูล และคณะ "ปัจจัยชักจูงให้ประกอบความผิดทางเพศโดยการข่มขืนของผู้ต้องขังชาย," (รายงานการวิจัย คณะสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2525-2526), หน้า 1-9.

ก้าวร้าวรุนแรงที่แสดงออกมาในรูปของการใช้อำนาจบีบบังคับเพื่อร่วมประเวณีกับผู้หญิง และอาจมีสภาวะของความผิดปกติทางเพศแบบต้นเหตุที่มาจากความต้องการจะระบายอารมณ์และแสวงหาความสุขทางเพศโดยการใช้ความรุนแรงรวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ และผู้กระทำความผิดเหล่านี้ก็มักจะถูกกระตุ้นให้กระทำความผิดจากปัจจัยภายนอกด้วยไม่ว่าจะเป็นสื่อลามกต่างๆ ไปจนถึงการแต่งกายของผู้หญิงทั่วไปหรือของเหยื่อที่ล่อแหลมและก่อให้เกิดความต้องการทางเพศ

### 2.1.3 ผลกระทบของการข่มขืนกระทำชำเรา

การข่มขืนกระทำชำเราก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ต่อหญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเรา ไม่ว่าจะเป็นความเจ็บปวด ความหวาดกลัว หรือความตาย รวมทั้งภาวะความวุ่นวายทางอารมณ์และจิตใจ ในสมัยก่อนนั้น บางวัฒนธรรมถึงกับไม่ยอมรับหญิงที่ถูกข่มขืนโดยหญิงนั้นอาจถูกสามีหรือบิดาตีหรือฆ่าหรือตัวหญิงเองอาจฆ่าตัวตาย เนื่องจากครอบครัวหรือหญิงที่ถูกข่มขืนเองมักจะคิดว่าเคราะห์กรรมนี้ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลและครอบครัว ซึ่งหญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเรานั้นจะได้รับผลกระทบในหลายๆ ด้าน กล่าวคือ<sup>20</sup>

#### 2.1.3.1 ผลกระทบต่อหญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเรา

##### ก. ผลกระทบทางด้านร่างกาย (Physical Impact)

การข่มขืนกระทำชำเราเป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะของการใช้กำลังรุนแรง และเป็นการประทุษร้ายทางเพศต่อบุคคลหนึ่ง ดังนั้น ผู้เสียหายหรือถูกข่มขืนกระทำชำเราอาจได้รับอันตรายทางร่างกายหลายด้าน เช่น ถึงแก่ความตาย เกิดอาการบาดเจ็บตามร่างกายไม่ว่าจะเป็นบริเวณลำคอ หน้าอก ไคนขา กระดูก หรือกล้ามเนื้อ การระคายเคืองในระบบปัสสาวะและอวัยวะสืบพันธุ์ ปัสสาวะไม่ค่อยสะดวก และหากเป็นกรณีที่ถูกบังคับให้ปฏิบัติกิจกรรมทางเพศโดยใช้ปากก็จะเกิดอาการระคายเคืองในช่องปากและลำคอ หรือเกิดอาการคลื่นเหียน อาเจียน รวมทั้งความผิดปกติในการรับประทานอาหารและการนอนหลับ โดยอาจมีอาการผื่นร้าย วิตกกังวล เครียด เป็นต้น

<sup>20</sup> ปนัดดา พันธุ์พานิช, "ทัศนคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต่อปัญหาการดำเนินคดีข่มขืนกระทำชำเรา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544), หน้า 25-27.

นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่พบในระยะยาวอีกก็คือ การติดเชื้ออหิวาต์หรือวัณโรค ในระบบสืบพันธุ์ ความผิดปกติของประจำเดือน อาจได้รับเชื้อกามโรค เชื้อไวรัสเอดส์ หรือเกิดการตั้งครรภ์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปัญหาการทำแท้งของหญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราไปจนถึงผลกระทบต่อทารกในครรภ์และความเป็นอยู่ของเด็กเมื่อเกิดออกมาและอาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ อีกมากมาย

### ข. ผลกระทบทางด้านจิตใจ (Mental Impact)

ความทุกข์ทรมานทางจิตใจอันเนื่องมาจากการข่มขืนกระทำชำเราเป็นความเสียหายระยะยาวและมีความร้ายแรงมากกว่าความเสียหายที่เกิดต่อเนื้อตัวร่างกาย เพราะผู้หญิงหรือเด็กผู้เสียหายจะต้องเกรงว่าตนเองอาจตั้งครรภ์โดยไม่มีคู่สมรส หากไม่มีการตั้งครรภ์ก็จะเกิดความอับอาย ไม่กล้าสู้หน้าคนอื่นหรือไม่กล้าเข้าสังคมอีกต่อไป ในบางครั้งยังต้องถูกบีบคั้นจากครอบครัวและสังคมทำให้ผู้เสียหายต้องฆ่าตัวตายเพื่อหนีความอับอาย โดยมีตัวอย่างหญิงอัลบาเนียนในโคโซโวคนหนึ่งมีคู่หมั้นแล้ว เมื่อถูกทหารเซิร์บข่มขืนกระทำชำเรา ฝ่ายหญิงจำเป็นต้องบอกเลิกการแต่งงานด้วยความอับอายและได้แต่ซ่อนตัวอยู่ในห้อง ไม่ยอมออกมาพบผู้คนและคิดแต่จะฆ่าตัวตาย หรือหากเป็นหญิงที่สมรสแล้วถูกข่มขืนกระทำชำเราก็จะถูกบังคับให้ออกจากบ้านไป แม้ว่าหญิงเหล่านั้นจะมีบุตรแล้วก็ตาม ดังนั้นหญิงในโคโซโวคนใดถูกข่มขืนกระทำชำเราจึงต้องพยายามปกปิดเก็บความลับไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ว่าเป็นของตนเองโดนข่มขืนกระทำชำเรา มิฉะนั้นแล้วอาจต้องประสบกับโชคร้ายซ้ำสอง<sup>21</sup>

การถูกข่มขืนกระทำชำเราจะทำให้ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราสูญเสียความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกอ่อนแอ รู้สึกกลัวการอยู่ในโลกที่มีอันตราย สูญเสียความเชื่อมั่นที่จะดูแลชีวิตตนเอง ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเรา มักจะมีความคิดว่าสังคมมองตนเป็นคนไม่ดีส่งผลให้เกิดอาการหวาดระแวงว่าจะมีคนรู้ว่าตนถูกข่มขืนกระทำชำเราและกลัวที่จะถูกกันออกจากสังคม หมกมุ่นอยู่กับความรู้สึกเจ็บปวดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอันส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของเขา โดยในผู้หญิงบางรายจะรู้สึกว่าตนเองไม่มีค่าและมีราคาดีตลอดไป ไม่กล้าที่จะเดินผ่านสถานที่ที่ตนถูกข่มขืนกระทำชำเราอีกเลยแม้ว่าสถานที่นั้นตนจะเคยใช้ชีวิตอยู่มาเป็นเวลาหลายปีก่อนเกิดเหตุก็ตาม บางคนไม่กล้าอยู่บ้านคนเดียว อาจมีอาการนอนไม่หลับ คลื่นไส้

<sup>21</sup> สรศักดิ์ วาจาสิทธิศิลป์, "การกระทำรุนแรงทางเพศในกรอบของศาลอาญาระหว่างประเทศ," (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), หน้า 15-16.

อาเจียน เบื่ออาหาร เครียด ปวดท้อง การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นจะถูกกระทบกระเทือนทำให้ไม่สามารถไปเรียนหรือไปทำงานได้หรือประสิทธิภาพในการเรียนหรือการทำงานก็จะลดลง บางคนอาจมีอาการกลัวการมีเพศสัมพันธ์และอาจเกิดอาการผิดปกติที่เรียกว่าการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อบริเวณปากช่องคลอด (Vaginismus)

มีรายงานการศึกษาแห่งหนึ่งได้สัมภาษณ์ผู้หญิงจำนวน 130 คนที่เคยถูกข่มขืนกระทำชำเราเมื่อ 15-30 เดือนก่อนการสัมภาษณ์พบว่า กว่าครึ่งหนึ่งมีความบกพร่องทางเพศ เช่น ไม่มีความต้องการทางเพศ ไม่บรรลุความสุขสุดยอดทางกามารมณ์ เป็นต้น รายงานการศึกษาอื่นๆ ที่ศึกษาถึงผลกระทบทางจิตใจระยะยาวหลังจากถูกข่มขืนพบว่าผู้เคราะห์ร้ายเหล่านี้มีอาการซึมเศร้า วิตกกังวล และอาการกลัว นอกจากนี้ยังพบว่าอาการจะกลับเป็นปกติช้ามากขึ้นหากคนเหล่านี้ถูกข่มขืนกระทำชำเราที่บ้านของตนเอง แต่หากถูกข่มขืนกระทำชำเราที่บ้านของผู้ข่มขืนเองก็จะมีผลเสียต่อการดำเนินชีวิตทางสังคมมากกว่า และหากมีการทำร้ายร่างกายรุนแรงก็จะมีผลบาดเจ็บทางจิตใจมากขึ้น และหากมีการถูกข่มขืนกระทำชำเราซ้ำก็ทำให้บุคคลเหล่านี้มีอาการและผลแทรกซ้อนรุนแรงและยาวนานขึ้น

สำหรับผลกระทบทางด้านจิตใจของผู้ถูกข่มขืนกระทำชำเรานั้นมีนักวิชาการได้อธิบายถึงปฏิกิริยาต่อการถูกข่มขืนว่าสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระยะ กล่าวคือ

1. ระยะแรก ผู้ป่วยจะแสดงอาการหวาดกลัว โกรธ กังวล ร้องไห้ เครียด อยู่ไม่เป็นสุข สับสน หรือซ่อนอารมณ์ไว้
2. ระยะสอง หลังจากนั้น 2-3 สัปดาห์ ผู้ถูกข่มขืนกระทำชำเราอาจจะจัดระบบชีวิตของตนเองใหม่ โดยมักจะทำการเปลี่ยนที่อยู่ เปลี่ยนเบอร์โทรศัพท์ หรือมีอาการกลัวในอะไรบางอย่างโดยปราศจากเหตุผล (Phobia) ฝันร้ายและกระสับกระส่าย

อย่างไรก็ตาม ชนิดของปฏิกิริยาและระยะเวลาที่เกิดอาการต่างๆ นี้ไม่มีความแน่นอน ในบางรายอาจมีอาการไม่นานแต่ในบางรายปรากฏว่ามีอาการอยู่เป็นปี กว่าที่อาการจะหมดไป

### ค. ผลกระทบทางด้านสังคม (Social Impact)

การถูกข่มขืนกระทำชำเราจะกระทบกระเทือนต่อการดำรงชีวิตตามปกติในสังคมของหญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเรา โดยเริ่มจากหญิงจะเกิดความรู้สึกขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความกลัวสังคมรอบข้าง อาจกลับไปเรียนหนังสือ หรือกลับไปทำงานไม่ได้ หรือกลับไปได้แต่ทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนหรือการทำงานลดลง และไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่นได้มากนักเพราะกลัวว่าจะมีคนรู้ กลัวสายตาที่จ้องมอง ในบางรายจะเก็บตัวอยู่แต่ในบ้าน

(Isolate) เลิกไปเรียนหรือเลิกไปทำงานอีกเลย กิจกรรมทางสังคมที่เคยทำก็ลดลงเนื่องจากสภาพจิตใจอ่อนแอ ผู้ถูกข่มขืนกระทำชำเราบางคนอาจถึงกับต้องย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่เพื่อที่จะลืมเหตุการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ยังอาจส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย กล่าวคือ ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราอาจมีอาการของโรคประสาท หรืออาจมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นคนติดสุรา ติดยาเสพติด หรืออาจกลายเป็นผู้หญิงที่ขายบริการทางเพศ เป็นต้น

### ง. ผลกระทบทางด้านเพศ (Sexual Impact)

มีผู้ถูกข่มขืนกระทำชำเราเป็นจำนวนไม่น้อยที่บอกว่าตนเกิดความกลัวในเรื่องเพศภายหลังจากการถูกข่มขืนกระทำชำเรา ในกรณีที่ผู้ถูกข่มขืนกระทำชำเราไม่เคยมีประสบการณ์ทางเพศมาก่อน เช่น เป็นเด็กสาวก็จะก่อให้เกิดความรู้สึกสับสน วุ่นวายใจ และคิดว่าเพศสัมพันธ์นั้นเป็นสิ่งที่ไม่น่าพึงพอใจ ส่วนผู้ที่เคยมีความสัมพันธ์ทางเพศมาแล้วก็อาจจะกลัวเวลาที่จะมีเพศสัมพันธ์ ทำให้บั่นทอนความต้องการทางเพศอันเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ลงไป

### จ. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ (Economy Impact)

สำหรับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจนี้มีทั้งกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมและส่วนตัว โดยผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมนั้นจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันแรงงานหญิงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศเกือบจะทุกอาชีพ แต่เมื่อการข่มขืนกระทำชำเราถือเป็นภัยอันตรายที่คุกคามต่อความปลอดภัยของผู้หญิงไม่ว่าจะเป็นความปลอดภัยในการเดินทาง หรือการทำงาน ผู้หญิงก็จะเกิดความไม่ปลอดภัย เกิดความกลัวอันอาจส่งผลกระทบต่อการผลิตและการทำงานของหญิง

ส่วนผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยส่วนตัวนั้น ได้แก่ การเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาตัว การขาดรายได้เนื่องจากต้องหยุดงานหรือออกจากงาน ค่าใช้จ่ายในการย้ายที่อยู่หรือย้ายภูมิลำเนา ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าเสียหาย เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการข่มขืนกระทำชำเราอันก่อให้เกิดผลกระทบทั้งต่อผู้ถูกข่มขืนกระทำชำเราเองและสังคมโดยรวมอีกด้วยไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางด้านสังคม หรือเศรษฐกิจ โดยผลกระทบของการข่มขืนกระทำชำเราต่อผู้ถูกข่มขืนกระทำชำเราเองนั้นหากเกิดขึ้นในช่วงชีวิตของบุคคลที่กำลังเจริญเติบโต ย่อมทำให้นักศึกษาและรูปแบบการดำรงชีวิตของ

บุคคลนั้นมีความเปลี่ยนแปลงไป คุณค่าและความภาคภูมิใจในตัวเองจะลดลง ดังนั้นการปฏิบัติต่อหญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราโดยการให้ความช่วยเหลือและให้บริการด้านต่างๆ รวมถึงการเยียวยารักษา ถือเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งและสังคมมีส่วนในการรับผิดชอบต่อหญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราโดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นความช่วยเหลือจากครอบครัว ญาติมิตร หรือบุคคลใกล้ชิด บุคลากรผู้ให้การบำบัดรักษาทางการแพทย์ บุคลากรผู้ให้บริการด้านปรึกษาแนะนำของงานสังคมสงเคราะห์ หรือบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมอันได้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ ทนายความ ผู้พิพากษา บุคคลต่างๆ เหล่านี้มีส่วนในการช่วยเหลือ และบรรเทาปัญหาของผู้หญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราในการพัฒนาศักยภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ให้มีความเข้มแข็งและสามารถยืนหยัดอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

### 2.1.3.2 ผลกระทบต่อครอบครัวของผู้เสียหาย

ในบางวัฒนธรรมครอบครัวของหญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราจะได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น กรณีเหตุการณ์ความขัดแย้งทางอาวุธซึ่งเกิดขึ้นในอดีตยูโกสลาเวีย นอกจากหญิงบอสเนียมุสลิมจะถูกพวกเซิร์บทำร้ายทางเพศแล้ว หญิงชาวอัลบาเนียก็ถูกทำร้ายทางเพศด้วย ส่งผลให้ครอบครัวของหญิงผู้เคราะห์ร้ายต้องอับอายไม่อาจอยู่ในชุมชนเดิมอีกต่อไปทั้งนี้เพราะประชาคมอัลบาเนียนยึดถือประมวลจารีตประเพณีของ Leke Dukajini ซึ่งเป็นกฎหมายจารีตประเพณีภายใต้ชุมชนอัลบาเนียนที่ใช้กันมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 15 ซึ่งบัญญัติให้ชายต้องป้องกันภรรยาและบุตรสาว ผู้ชายที่ไม่สามารถแก้แค้นให้แก่ความไร้เกียรติของหญิงจะนำความอับอายมาสู่ครอบครัวและถูกแยกออกจากครอบครัวอื่นๆ ทำให้เกิดความคิดที่ว่าหญิงผู้เสียหายที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราได้นำความอับอายมาสู่ครอบครัวและนำไปสู่ความโชคร้ายและบางคนเห็นว่าผู้เสียหายควรฆ่าตัวตายดีกว่าและมีการส่งเสริมให้ทำการฆ่าตัวตายหรือไม่ก็จะกลายเป็นนักโทษอยู่ในบ้านของตนเอง<sup>22</sup>

### 2.1.3.3 ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ผลกระทบที่ต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้นมีตัวอย่างเช่น ความโหดร้ายของกองทหารญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ทำการข่มขืนกระทำชำเราหญิงผู้เสียหายในประเทศต่างๆ ที่กองทหารญี่ปุ่นเข้ายึดครองสร้าง ความเจ็บช้ำแก่ประชาชนของประเทศเหล่านี้เป็นอย่างมากที่จะลืมเลือน แม้กาลเวลาจะผ่านไปนานกว่าครึ่งศตวรรษแต่สิ่งที่กองทหารญี่ปุ่นกระทำ

<sup>22</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 16.

ต่อผู้หญิงชาวจีน และผู้หญิงชาวเกาหลีก็ยังคงอยู่ในความทรงจำของประชาชนชาวจีนและชาวเกาหลีตลอดมาทุกครั้ง ผู้นำของญี่ปุ่นกระทำกิจกรรมใดที่แสดงถึงความเคารพยกย่องทหารญี่ปุ่นก็จะถูกประชาชนชาวจีนและเกาหลี รวมทั้งรัฐบาลของทั้งสองประเทศนี้ประท้วงเรื่อยมา<sup>23</sup>

## 2.2 แนวความคิดในการกำหนดความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

แนวความคิดของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา หากได้ศึกษาจากประวัติศาสตร์แล้วจะพบว่ามีการพัฒนาการทางแนวความคิดอยู่หลายครั้งกว่าที่จะมาเป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราดังเช่นในปัจจุบัน เริ่มตั้งแต่สมัยที่การสมสู่กันเป็นเรื่องธรรมชาติผู้ชายทุกคนเป็นของผู้หญิง ในขณะที่เดียวกันผู้หญิงทุกคนต่างก็เป็นของผู้ชาย ไม่มีกฎเกณฑ์ใดๆ มาควบคุมการสมสู่กัน ต่อมาเมื่อสังคมเจริญขึ้นการกระทำบางอย่างก็ถูกมองว่าไม่สมควรกระทำเมื่ออยู่ร่วมกันเป็นสังคมจึงมีการบัญญัติเป็นความผิดขึ้น และการมีเพศสัมพันธ์โดยการข่มขืนใจก็เป็นหนึ่งในการกระทำที่ไม่สมควรและถูกบัญญัติเป็นความผิดขึ้นมาเป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา แต่แนวความคิดหรือวัตถุประสงค์ของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในแต่ละยุคสมัยหรือในแต่ละพื้นที่ก็ยังคงมีความแตกต่างกัน โดยปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างและการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดหรือวัตถุประสงค์ของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราก็คือสภาพสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละยุคสมัยหรือแต่ละพื้นที่

### 2.2.1 แนวความคิดในการกำหนดความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในอดีต

แนวความคิดหรือวัตถุประสงค์ของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราจะมีความแตกต่างกันไปตามสภาพสังคมในแต่ละยุค โดยอาจแบ่งวัตถุประสงค์ของการบัญญัติความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในอดีตออกได้ดังต่อไปนี้

#### 2.2.1.1 วัตถุประสงค์ในการปกป้องผลประโยชน์ของผู้ชายจากการถูกบุคคลอื่นล่วงละเมิดทรัพย์สินทางเพศของตน

ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา (Rape) ในยุคแรกนั้นมีใช่เป็นความผิดที่มุ่งคุ้มครองผู้หญิงในฐานะที่เป็นผู้เสียหายที่แท้จริงจากการกระทำความผิด แต่เป็นการคุ้มครองผู้ชายที่เป็นเจ้าของผู้หญิงไม่ว่าจะเป็นบิดาหรือสามีจากการล่วงละเมิดตัวผู้หญิงอันถือเป็น

<sup>23</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 17.



ทรัพย์สินของตนโดยผู้อื่น<sup>24</sup> สาเหตุที่ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในยุคแรกมีลักษณะเช่นนี้ก็เนื่องมาจากในอดีตที่ผ่านมานั้นสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงในเกือบทุกสังคมจะมีลักษณะคล้ายกัน กล่าวคือ ผู้หญิงมักจะมีสถานภาพที่ต่ำกว่าผู้ชายในครอบครัว โดยจะยกย่องให้เพศชายเป็นหัวหน้าครอบครัว บุตรหญิงเมื่อครั้งยังไม่ได้แต่งงานมีครอบครัวก็จะอยู่ในความควบคุมดูแลของบิดาผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว แต่เมื่อแต่งงานออกเหย้าออกเรือนไปแล้วก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสามีและครอบครัวของสามี โดยผู้ชายจะมีบทบาทในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนผู้หญิงจะมีบทบาทในการทำงานบ้าน อบรมดูแลบุตร และดูแลสามี ดังนั้นหัวหน้าครอบครัวผู้ชายจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญสูงสุดและมีอำนาจสูงสุดในครอบครัว เป็นผู้ซึ่งบุคคลในครอบครัวจะต้องเคารพด้วยความภักดี ภรรยาต้องเคารพเชื่อฟังสามียิ่งกว่าผู้ใดทั้งหมด

สาเหตุพื้นฐานที่ทำให้ผู้หญิงในอดีตมีฐานะที่ด้อยกว่าผู้ชายน่าจะเป็นเพราะว่าในสังคมสมัยโบราณต้องมีการทำสงครามกันอยู่บ่อยครั้งซึ่งคนที่คุมกำลังและเป็นที่นับถือของคนทั่วไปก็คือนักรบ และคนที่จะสู้รบได้ดีที่สุดก็คือผู้ชายเนื่องจากมีโครงสร้างทางร่างกายที่แข็งแรง ส่วนผู้หญิงที่อ่อนแอกว่าก็จะมีหน้าที่ดูแลคนแก่ เด็ก และทรัพย์สินไว้เผื่อจะต้องหนีเข้าศึกจะได้พร้อมอพยพได้ทัน ด้วยสภาพสังคมเช่นนี้ผู้ชายจึงมีความสำคัญว่าผู้หญิง นอกจากเรื่องความแข็งแรงของร่างกายแล้วอีกเรื่องหนึ่งที่เป็นสาเหตุทำให้ผู้หญิงมีฐานะที่ด้อยกว่าผู้ชายก็คือความรู้ โดยในสังคมอินเดียโบราณมีความนิยมที่ผู้หญิงจะแต่งงานตั้งแต่อายุยังน้อย เพราะถือว่าผู้ที่จะมาเป็นแม่ของบุตรควรที่จะเป็นสาวบริสุทธิ์ฉะนั้นยิ่งอายุน้อยเท่าไรก็ยิ่งแน่ใจได้ว่าเป็นผู้หญิงที่บริสุทธิ์เท่านั้น<sup>25</sup> โดยในคัมภีร์มनुธรรมศาสตร์ปรากฏความคิดเช่นนี้อ่างชัดเจนจะเห็นได้จากคำกล่าวที่ว่า

“บุคคลพึงยกลูกสาวให้แต่งงานกับชายที่มาขอพบ แม้เมื่อหญิงนั้นยังไม่ถึงวัยเจริญพันธุ์ หากชายนั้นมีตระกูลสูงหน้าตาดีและอยู่ในวรรณะเดียวกัน

เมื่ออายุได้สามสิบปีชายอาจแต่งงานกับหญิงที่ตนรัก ซึ่งมีอายุสิบสองปี หากชายอายุยี่สิบปีอาจแต่งงานกับหญิงอายุแปดปี หากไม่แต่งงานแล้วจะทำให้ทำหน้าที่ทางศาสนาไม่สำเร็จ ก็อาจให้แต่งงานได้ทันที”<sup>26</sup>

<sup>24</sup> วิชัย อริยะนันท์ทกะ, ตุลพาห, เล่ม 4 ปีที่ 32 (กรกฎาคม- สิงหาคม 2528)

<sup>25</sup> ปรีชา ช้างขวัญยืน, สตรีในคัมภีร์ตะวันออก, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 41-42.

<sup>26</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 41-42.

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นความนิยมที่จะให้ผู้หญิงแต่งงานตั้งแต่อายุ  
ยังน้อยซึ่งเมื่อผู้หญิงแต่งงานแล้วก็อยู่ในความดูแลของผู้ชายและมีหน้าที่ดูแลบ้านเรือน ดูแลลูก  
ไม่มีโอกาสที่จะเรียนหนังสือ ไม่มีโอกาสรู้จักสังคม

อาจกล่าวสรุปได้ว่าสาเหตุที่ทำให้สังคมมองผู้หญิงอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่า  
ผู้ชายก็เกิดมาจากการกำหนดบทบาทของผู้ชายและผู้หญิงในสังคมให้ผู้ชายที่มีความแข็งแรงกว่า  
เป็นผู้นำในการสู้รบและเป็นผู้นำของครอบครัว ส่วนผู้หญิงที่มีร่างกายอ่อนแอกว่าก็มีหน้าที่ดูแล  
บ้านเรือน ดูแลบุตร ไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ ไม่มีโอกาสรู้จักสังคมภายนอก ทำให้บทบาทของ  
ผู้หญิงในสังคมเริ่มหายไปในขณะที่บทบาทของผู้ชายก็เด่นชัดขึ้นจึงทำให้ผู้ชายมีฐานะทางสังคมที่  
เหนือกว่าผู้หญิง

ปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดบทบาทหน้าที่ทางสังคมของผู้ชายและ  
ผู้หญิงดังกล่าวอาจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้<sup>27</sup>

#### ก. ปัจจัยทางธรรมชาติ (Nature) และปัจจัยทางชีวภาพ (Biology)

กลุ่มนี้มีแนวความคิดว่าปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของ  
ผู้ชายและผู้หญิงให้มีความแตกต่างกันนั้นเกิดจากพื้นฐานทางธรรมชาติในด้านสรีระหรือโครงสร้าง  
ทางร่างกายของผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ลักษณะโครงสร้างทางร่างกายของ  
ผู้ชายจะมีโครงสร้างที่แข็งแรงกว่าผู้หญิง ส่วนลักษณะโครงสร้างทางร่างกายของผู้หญิงจะมี  
ลักษณะที่อ่อนแอกว่าผู้ชายแต่มีความผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติมากกว่าผู้ชาย เช่น การมี  
ประจำเดือน การตั้งครรภ์ การคลอดบุตร การเลี้ยงบุตรด้วยนม เป็นต้น และด้วยเหตุที่ผู้ชายกับ  
ผู้หญิงมีความแตกต่างกันในด้านสรีระหรือโครงสร้างทางร่างกายที่ธรรมชาติกำหนดมาเป็น  
พื้นฐานนี้เองจึงส่งผลให้สังคมทำการจัดสรรแบ่งบทบาทหน้าที่ของชายและหญิงโดยกำหนดความ  
รับผิดชอบที่สมมติขึ้นและยอมรับกันว่าเหมาะสมกับโครงสร้างทางร่างกายของมนุษย์แต่ละเพศ  
และคาดหวังว่าผู้ชายและผู้หญิงจะประพฤติปฏิบัติตนตามแบบแผนที่สังคมสร้างขึ้นนี้ด้วย โดย  
บทบาทหน้าที่ที่สังคมกำหนดขึ้นมานั้นมีตั้งแต่กำหนดว่ากิจกรรมอาชีพแบบใดที่ผู้ชายควรทำหรือ  
ผู้หญิงควรทำไปจนถึงเรื่องภาระงานความรับผิดชอบแบบใดที่ผู้ชายควรทำหรือผู้หญิงควรทำ  
ตัวอย่างเช่น หน้าที่ในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ทำศึกสงคราม ล่าสัตว์ การปกครองดูแล หรือ  
การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เหล่านี้ก็ควรเป็นหน้าที่ของผู้ชายเนื่องจากผู้ชายมีความแข็งแรง

<sup>27</sup> ภัลลร ลิมานนท์ "การศึกษาและวิเคราะห์บทบาทเพศและสถานภาพสตรี" นำเสนอใน  
การสัมมนาทางวิชาการเรื่องการพัฒนาสถานภาพสตรีไทย: งานวิจัยและนโยบาย จัดโดย สถาบัน  
ประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ห้องประชุมสารนิเทศ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2527.

กว่า และคล่องตัวกว่า แต่ในทางตรงกันข้ามผู้หญิงก็ควรต้องรับหน้าที่ในการดูแลความเรียบร้อยภายในบ้าน จัดเตรียมอาหาร และอบรมดูแลบุตรเนื่องจากผู้หญิงมีโครงสร้างทางร่างกายที่อ่อนแอกว่าผู้ชายและไม่สามารถทำงานหนักได้เท่ากับผู้ชาย นอกจากนี้ในหลายๆ สังคมได้มีข้อห้ามมิให้ผู้หญิงมีบทบาททางสังคมหรือทางศาสนาที่สำคัญๆ เนื่องจากผู้หญิงมีประจำเดือนอันถือเป็นสิ่งสกปรก โดยกิจกรรมหลายประเภทที่ผู้ชายเป็นผู้ปฏิบัติได้สร้างความเข้าใจและเป็นที่ยอมรับว่าผู้ชายเป็นตัวแทนของมนุษยชาติ เพราะผู้ชายเป็นผู้สร้างถาวรวัตถุและวัฒนธรรมเทคโนโลยีใหม่ให้กับสังคม ความเชื่อเช่นนี้ทำให้ผู้ชายย่อมมีความสำคัญขึ้นอีกด้านหนึ่งในฐานะเป็นผู้ดัดแปลงธรรมชาติให้กลายเป็นวัฒนธรรม

### ข. ปัจจัยทางโครงสร้างของครอบครัว (Family Structure)

กลุ่มนี้มีแนวความคิดว่าการกำหนดบทบาทหน้าที่ทางสังคมของผู้ชายและผู้หญิงให้มีความแตกต่างกันนั้นเกิดมาจากโครงสร้างของครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการแบ่งบทบาทหน้าที่กันระหว่างเพศชายและเพศหญิงอันส่งผลให้เกิดความไม่เสมอภาคกันในสถานภาพของผู้หญิงและผู้ชายภายในครอบครัวและความไม่เท่าเทียมที่กล่าวถึงนี้ได้ขยายวงกว้างออกไปเป็นการแบ่งบทบาทหน้าที่กันในสังคม แต่การแบ่งบทบาทหน้าที่กันระหว่างผู้ชายและผู้หญิงภายในครอบครัวเดียวกันซึ่งมีขนาดเล็กจะยังทำได้ไม่เต็มที่มากนักเพราะหากคนใดคนหนึ่งเกิดเจ็บป่วยหรือไม่อยู่ อีกฝ่ายหนึ่งก็จำเป็นต้องเข้ามาทดแทนกัน แต่หากเป็นการแบ่งบทบาทหน้าที่กันในระดับสังคมก็จะทำให้การแบ่งบทบาทกันทำได้ชัดเจนกว่า โดยมีนักสังคมวิทยาชาวอเมริกันได้อธิบายถึงผลการศึกษากับการกำหนดบทบาทหน้าที่ในสังคมไว้ว่า "องค์ประกอบสามประการ คือ การมีเพศสัมพันธ์ การให้กำเนิดบุตร และการเลี้ยงดูบุตรมักจะรวมอยู่ในสถาบันเดียวกัน คือ ครอบครัวเดี่ยวและหน้าที่เหล่านี้มักจะตกอยู่กับสตรีโดยไม่มีทางเลือกเลยได้ เมื่อสตรีเริ่มมีเพศสัมพันธ์ (โดยการแต่งงาน) จะให้กำเนิดบุตรและทำหน้าที่หลัก คือ การอบรมเลี้ยงดูสมาชิกที่ตนให้กำเนิด และจากการที่สตรีถูกจำกัดโดยหน้าที่ดังกล่าวให้อยู่แต่ภายในบ้าน สตรีจึงไม่อาจมีบทบาทหรือโอกาสที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือทางการเมือง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลตอบแทนโดยตรงทั้งทางการเงินและฐานะทางสังคม เมื่อสตรีได้รับโอกาสที่แตกต่างกันดังกล่าวนี้เองถือเป็นความไม่เท่าเทียมกันทางสถานภาพของชายและหญิง และผลที่เกิดขึ้นก็คือสตรีกลายเป็นผู้ที่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้ชายทั้งทางสังคมและทางเศรษฐกิจ"

### ค. ปัจจัยทางวัฒนธรรม (Culture) และบรรทัดฐาน (Social Norms)

กลุ่มนี้มีแนวความคิดว่าในแต่ละวัฒนธรรมหรือแต่ละสังคมนั้นจะมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ บุคลิกภาพ แบบแผนภาษาพูดของเพศชายและเพศหญิง หรือที่เรียกว่า "เพศที่กำหนดโดยสังคม" (Social Sex Gender) โดยอาศัยพื้นฐานที่สำคัญจากเพศที่กำหนดโดยธรรมชาติ (Biological Sex) โดยสมาชิกของสังคมไม่ว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงเมื่อแรกเกิดจะถูกปลูกฝังให้มีอุปนิสัยที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละเพศที่สังคมกำหนดและทุกคนก็ต้องยอมรับทัศนคติและบทบาทที่สังคมกำหนดไว้ให้ โดยในเรื่องนี้มีนักมานุษยวิทยาชื่อ Margret Mead ได้ให้ความเห็นเอาไว้ว่า "เพศที่กำหนดโดยสังคมนั้นจะแตกต่างกันออกไปในเกือบทุกสังคม แล้วแต่ความนิยมและความเชื่อของแต่ละวัฒนธรรม ในขณะที่สังคมของสัตว์พันธุ์เดียวกันก็จะมีบทบาทและพฤติกรรม เช่น แบบแผนการสร้างรัง การผสมพันธุ์ การเลี้ยงดูลูกอ่อน ฯลฯ เป็นไปแบบเดียวกันหมด นอกจากนี้วัฒนธรรมเกี่ยวกับบทบาทเพศอาจจะสลับเปลี่ยนกันไปได้ตามความนิยมและกาลเวลาที่ผ่านไป ทั้งนี้เพราะบทบาทที่กำหนดขึ้นมานั้นเป็นสิ่งที่ไม่มีความจริงยั่งยืน"

ในหลายวัฒนธรรมมีความเชื่อกันว่าร่างกายของผู้ชายนั้นประกอบด้วยธาตุความเป็นชายและหญิงรวมอยู่ด้วยกันทำให้โลกของผู้ชายเปิดเสรี มีความเป็นอิสระสามารถติดต่อหรือมีกิจกรรมกับสังคมภายนอกได้มากกว่า เช่น กิจกรรมทางการเมือง หรือทางเศรษฐกิจ ในขณะที่ร่างกายของหญิงนั้นมีเพียงธาตุความเป็นหญิงแต่เพียงอย่างเดียวจึงทำให้โลกของผู้หญิงเป็นโลกปิดและมีข้อจำกัด ไม่ค่อยมีการติดต่อกับสังคมภายนอก ถูกควบคุม กวดขัน และจำกัดขอบเขตหน้าที่เพียงแค่การทำงานบ้าน หรือการให้กำเนิดและเลี้ยงดูบุตรเท่านั้น จากความเชื่อดังกล่าวนี้ทำให้วัฒนธรรมและประเพณีที่สังคมยึดถือกันมาในการปฏิบัติต่อมนุษย์เพศชายและเพศหญิงนี้แตกต่างกันออกไป ดังจะเห็นได้จากกรอบมเลี้ยงดูบุตรหลานก็มักจะมีการเน้นถึงฐานะในความเป็นผู้นำของผู้ชาย และฐานะการเป็นผู้ตามของผู้หญิงดังคำกล่าวที่ว่า "ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า ส่วนผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง" และเด็กหญิงมักจะถูกควบคุมให้อยู่ภายในขอบเขตที่กำหนดไว้เพราะความเชื่อในเรื่องความบริสุทธิ์และพรหมจรรย์ที่ผู้หญิงจะต้องรักษาไว้ก่อนแต่งงาน ในขณะที่ครอบครัวและสังคมมักจะเปิดโอกาสให้เด็กชายมีเสรีภาพที่จะออกนอกบ้านและแสวงหาความเป็นผู้นำและความเป็นชายด้วยตนเอง ส่งผลให้แวดวงหรือสังคมของผู้หญิงโดยทั่วไปแล้วจะแคบกว่าของผู้ชาย โดยผู้หญิงนั้นจะถูกผนวกเข้ากับสังคมในลักษณะของความสัมพันธ์ในแนวตั้ง (Vertically Integration) ผ่านกลุ่มเครือญาติและครอบครัว ในขณะที่ผู้ชายจะขยายแวดวงชีวิตของตัวเองไปในลักษณะแนวนอน (Horizontally)

ด้วยลักษณะทางสังคมต่างๆ ส่งผลให้สถานะของผู้หญิงอยู่ในฐานะที่ต่ำกว่าผู้ชายและเปรียบเสมือนทรัพย์สินสมบัติของผู้ชายโดยหากยังมีได้สมรสก็เป็นของบิดาแต่หากสมรสแล้วก็เป็นของสามี แนวความคิดว่าหญิงเป็นเสมือนทรัพย์สินสมบัติของชายนี้มีมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้วดังจะเห็นได้จากในกฎหมายฮัมมูราบี (The Code of Hammurabi) ของพระเจ้าฮัมมูราบีแห่งอาณาจักรบาบิโลเนีย (Babylonia) หรือกฎหมายอังกฤษที่ให้คุณค่าของหญิงว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของชาย การข่มขืนหญิงก็เป็นเพียงการทำลายกรรมสิทธิ์ส่วนหนึ่งเท่านั้น โดยหญิงมีค่าเพียงวัตถุชิ้นหนึ่งเท่านั้น หรือในอดีตมีประเพณีการให้ภรรยาต้องมอบตัวอยู่ได้อ่านาสิทธิขาดของสามีซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวหากหัวหน้าครอบครัวฆ่าภรรยาของเขาก็ไม่ถือว่าเป็นการฆาตกรรม แต่ถือว่าเป็นการใช้สิทธิของเขาในฐานะเป็นหัวหน้าครอบครัว<sup>28</sup> หรือในประมวลกฎหมายนโปเลียนได้มีบัญญัติมอบสิทธิในการนอกใจภรรยาให้แก่ฝ่ายชายแต่มีข้อจำกัดว่าจะต้องไม่นำเมียน้อยหรือนางบำเรอเหล่านั้นเข้ามาภายในบ้าน<sup>29</sup> หรือในประวัติศาสตร์สงคราม หญิงในประเทศที่แพ้สงครามจะต้องตกเป็นสมบัติชิ้นหนึ่งของผู้ชนะสงคราม อย่างเช่น ในสงครามปรัสเซียตะวันออกและเบอร์ลิน (East Prussia and Berlin) ในปี ค.ศ. 1945 ทหารโซเวียตข่มขืนหญิงเยอรมัน บางครั้งก็ฆ่าทิ้งเมื่อข่มขืนเสร็จ<sup>30</sup> หรือในสงครามระหว่างปากีสถานกับบังคลาเทศ ในปี ค.ศ. 1979 มีการข่มขืนเด็กหญิงโดยทหารปากีสถาน ซึ่งเด็กหญิงชาวบังคลาเทศถูกข่มขืนมากกว่า 200,000 คน และถูกนำมาเป็นข้าทาสทางเพศในกองทัพทหาร<sup>31</sup> หรือเมื่อครั้งที่กองทัพญี่ปุ่นพยายามจะยึดเมืองนานกิง ได้มีการต่อต้านอย่างเข้มข้นจนเสมือนเป็นการทำทนายอานาจของกองทัพจักรพรรดิญี่ปุ่น กองทัพญี่ปุ่นจึงได้โหมหนักในการโจมตีजनนานกิงแตก จากนั้นก็ยาดราทัพเข้าสู่เมืองนานกิง กระทำการสังหารประชาชนอย่างทารุณโหดร้ายเริ่มต้นด้วยการที่มีนายทหารจับเด็กทารกโยนขึ้นบนท้องฟ้าแล้วเสียบด้วยดาบปลายปืน จากนั้นก็มีการสังหารหมู่ชาวเมืองโดยไม่เลือกว่าเป็นชายหญิง เด็ก เด็กทารก หรือคนชรา และมีการข่มขืนผู้หญิงทั้งเมืองอย่างเป็นระบบ โดยหลังจากข่มขืนก็สังหารเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย หรือในกรณีที่เหยื่อไม่ตายก็จะแขวนคอตายเพื่อหนีความอับอาย<sup>32</sup>

<sup>28</sup> กุหลาบ สายประดิษฐ์, กำเนิดครอบครัวของมนุษยชาติ ระเบียบสังคมของมนุษย์, (กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2524), หน้า 98.

<sup>29</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 106.

<sup>30</sup> Susan Broronmiller, Against Our Will : Men, Woman and Rape (New York : Simon Schuster, 1975), PP.6-22.

<sup>31</sup> William B. Sanders, Rape and Woman's Identity (London : Sage Publications, 1980), PP.184-185.

<sup>32</sup> ฉัตรนกร องคสิงห์, "หลังเลือดที่นานกิง" ดิฉัน 607 (2545), หน้า 325.

นอกจากนี้ยังมีจินตวิเอกชาวกรีกชื่อยูริพิดีส (Euripides) ได้บรรยายสภาพของผู้เป็นภรรยาไว้ในนิพนธ์ของเขาว่าเป็นเสมือนวัตถุที่ใช้ในการดูแลรักษาบ้าน และนอกจากฐานะของเธอที่จะให้กำเนิดบุตรแล้ว เธอก็ไม่ได้เป็นอะไรยิ่งไปกว่าหัวหน้าสาวใช้ในบ้านเท่านั้น ฝ่ายสามีก็มีฐานะในเรื่องฝึกฝนบริหารร่างกายและกิจการงานสาธารณะ ซึ่งภรรยาไม่มีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย นอกเหนือไปกว่านี้ฝ่ายสามียังเอาจางทาสมาช่วยยอภริมาสมสู่ด้วย และในสมัยอันรุ่งเรืองของเอเธนส์การโสเภณีก็ได้แผ่ขยายอย่างกว้างขวาง ซึ่งทางฝ่ายรัฐก็ได้เข้ามาดูแลการกำเนิดโสเภณีด้วยความพึงพอใจ<sup>33</sup>

สถานภาพและบทบาทของผู้หญิงในประเทศไทยในอดีตก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือ จะมีสถานภาพที่ต่ำกว่าผู้ชาย ตัวอย่างเช่น ในสมัยสุโขทัยนั้นภรรยาต้องเป็นฝ่ายปรนนิบัติสามีและทำหน้าที่เป็นแม่บ้านแม่เรือน ชายในสมัยสุโขทัยสามารถมีภรรยาได้หลายคน และสามีเป็นผู้คุ้มครองภรรยาต่อบิดามารดาของหญิงภรรยา โดยหนังสือไตรภูมิพระร่วงซึ่งพระมหากษัตริย์ไทยพระมหากษัตริย์องค์หนึ่งในครั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีได้ทรงนิพนธ์เมื่อประมาณ พ.ศ. 1888 ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของภรรยาว่าต้องทำหน้าที่ปรนนิบัติสามี ให้ความเคารพยกย่องสามี ต้องนั่งอยู่ในที่ต่ำกว่าสามีเสมอ ต้องทำให้สามีพอใจตลอดเวลา และที่สำคัญจะต้องไม่ประพฤตินอกใจสามี<sup>34</sup> นอกจากนี้ในกฎหมายครั้งกรุงสุโขทัยยังมีการกำหนดให้หญิงภรรยาตกทอดมาเป็นมรดกของทายาทได้ ซึ่งขุนประเสริฐศุภมาตราได้ให้ความเห็นว่า คำว่า “เมีย” ที่จะตกทอดเป็นมรดกได้นี้ น่าจะหมายถึงเฉพาะเมียน้อยเท่านั้น ส่วนเมียหลวงซึ่งหมายถึงเป็นมารดาของลูกผู้เป็นทายาทเจ้ามรดกนั้นไม่น่าจะใช่ เพราะตามหลักฐานจะเห็นว่าลูกจะต้องให้การเคารพเชื่อฟังมารดาเท่ากับบิดา มารดาอยู่ในฐานะสูงเท่ากับบิดา เมื่อบิดาตายลงทรัพย์สินทั้งหลายตกแก่บุตรซึ่งเป็นทายาทก็จะต้องให้ความเคารพยกย่องมารดาเช่นเดิม ดังนั้นเจตจำนงค้ำของกฎหมายคงจะไม่บัญญัติให้เมียหลวงอันเป็นมารดาของทายาทตกทอดมาเป็นมรดกได้ ส่วนเมียน้อยถือว่าเป็นผู้อาศัยพึ่งบารมีของครอบครัวจึงน่าจะตกเป็นมรดกได้<sup>35</sup> หรือในกฎหมายลักษณะโจรก็ได้บัญญัติถึงสถานภาพของภรรยาไว้ว่าให้สตรีที่เป็นภรรยาต้องอยู่ในความคุ้มครองของสามีหากมีผู้ใดลักภรรยาของผู้อื่นไปต้องมีโทษให้ทอดลินไหมตามกฎหมายลักษณะโจร<sup>36</sup>

<sup>33</sup> กุหลาบ สายประดิษฐ์, กำเนิดครอบครัวของมนุษยชาติ ระเบียบสังคมของมนุษย์, (กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2524), หน้า 111.

<sup>34</sup> บุญเดิม ไพเราะ, “สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย” (วิทยานิพนธ์ปริญญา สังคมวิทยามหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 48.

<sup>35</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 53.

<sup>36</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 53-54.

กฎหมายเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงที่เป็นภรรยาในสมัยสุโขทัยต้องอยู่ในความคุ้มครองของสามีและอยู่ในสถานภาพที่ต่ำกว่าสามี โดยสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงสถานภาพของผู้หญิงไทยในอดีตว่ามีฐานะด้อยกว่าผู้ชายก็มีตัวอย่างเช่น<sup>37</sup>

ก. ค่าตัวของผู้หญิงน้อยกว่าผู้ชาย ในเรื่องนี้น่าจะมีสาเหตุมาจากความแตกต่างกันทางร่างกาย กล่าวคือ ผู้ชายใช้แรงงานได้มากกว่าจึงต้องมีค่าตัวแพงกว่า

ข. ผู้ชายเมียได้แต่เมียชายผู้ไม่ได้ กฎหมายในเรื่องนี้นับว่าเป็นกฎหมายที่ชัดเจนที่สุดที่แสดงว่าผู้หญิงอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่าผู้ชาย นอกจากนี้ผู้ยังอาจยกเมียให้คนอื่นได้ซึ่งถือเป็นการกดขี่ผู้หญิงมาก

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าเกือบทุกวัฒนธรรมได้มีการสร้างภาพพจน์ให้ผู้หญิงอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่าผู้ชายเกือบทุกด้าน ผู้หญิงจะถูกปฏิบัติเสมือนว่าตนเป็นทรัพย์สินและในความเป็นจริงผู้หญิงก็มักจะถูกกีดกันออกจากกิจกรรมต่างๆ ที่จะเปิดโอกาสให้ได้เป็นผู้นำ แม้ว่าในบางครั้งบทบาทของทั้งสองฝ่ายจะมีความสัมพันธ์ในลักษณะเกื้อกูลซึ่งกันและกันแต่ก็ยังคงมีการแสดงออกถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชายอยู่เสมอซึ่งส่งผลกระทบต่อสถานภาพและการประกอบอาชีพของผู้หญิงมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งหมดนี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงการยกย่องผู้ชายให้เป็นผู้นำและมีความเหนือกว่าผู้หญิงอันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการล่วงเกินทางเพศ ด้วยแนวความคิดที่มีต่อผู้หญิงเช่นนี้ส่งผลให้ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราแต่เดิมมิได้มีขึ้นเพื่อเป็นการปกป้องและคุ้มครองเกียรติยศ ศักดิ์ศรี และความปลอดภัยของสตรีแต่อย่างใด แต่ความผิดฐานนี้เกิดจากวัตถุประสงค์ของสังคมในอันที่จะปกป้องสิทธิในตัวผู้หญิงอันถือเป็นทรัพย์สินของผู้ชายที่เป็นผู้ปกครองหญิงไม่ว่าจะเป็นบิดาในกรณีที่หญิงยังมีได้แต่งงานหรือสามีในกรณีที่หญิงแต่งงานแล้ว โดยมีนักวิชาการที่ศึกษาเรื่องการข่มขืนกระทำชำเราได้ให้ความเห็นว่า<sup>38</sup>

“...ความนึกคิดที่ทำให้มนุษย์เริ่มข่มขืนกันนั้นดูเหมือนจะเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยที่มนุษย์รู้จักหวงแหวนข้าวของ หรือทรัพย์สินสมบัติของตน มนุษย์ในยุคดั้งเดิมพอเริ่มรู้คุณค่าของสิ่งของก็ห่มเหตกความรักความหวงแหวนลงไปในเรื่องของตนเท่าชีวิต ถ้าใครบังอาจมาลวงละเมิดในทรัพย์สินของตนหรือเพียงแต่วางฝ่ามือลงบนศีรษะของสุนัขที่เป็นของเขาแล้วเขาจะฆ่าผู้บังอาจนั้นเสียทันที ดังนั้น ถ้าใครมาบังอาจลวงเกินหญิงซึ่งเขาถือเป็นทรัพย์สินส่วนหนึ่งของเขาด้วย เขาก็จะฆ่าผู้ลวงเกินได้ง่ายๆ”

<sup>37</sup> ปรีชา ช่างขวัญยืน, สตรีในคัมภีร์ตะวันออก, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 240-247.

<sup>38</sup> เอกรงค์ ภาณุพงศ์, กนกวลี ตริวิฒนากุล และทีมข่าวเหยี่ยวเดือนเก้า, ข่มขืน...ภัยผู้หญิง, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท กิเลนการพิมพ์ จำกัด, 2547), หน้า 105-106.

ดังนั้นกฎหมายสามัญของอังกฤษฉบับเก่าที่เรียกกันว่า "อิงลิชคอมมอนลอว์" จึงอาศัยหลักการล่วงละเมิดทรัพย์สินเป็นมาตรฐาน มากกว่าที่จะถือตามมาตรฐานของศาสนาและประมวลศีลธรรมจรรยา และกฎหมายของอเมริกาที่ใช้กันทั่วไปทุกวันนี้ก็ถอดหลักมาจากกฎหมายเก่าแก่ของอังกฤษฉบับนี้ด้วย

โดยสรุป องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในอดีตจึงอยู่ที่การเอาไปเสียซึ่งทรัพย์สินของ "ชาย" อื่น ดังนั้นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราจึงเป็นการลักเอาไปซึ่ง "พรหมจรรย์" และมุ่งคุ้มครองหญิงพรหมจารีจากการถูกล่วงล้ำโดยใช้กำลัง การลักพาตัว หรือการบังคับให้สมรส จากแนวความคิดเช่นนี้จึงสะท้อนออกมาในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราว่าจะเน้นที่การล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศสตรีโดยอวัยวะเพศของบุรุษ โดยแนวความคิดที่มองว่าความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเป็นการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของชายนี้ ได้ถ่ายทอดตลอดกันมาชั่วคนแล้วชั่วคนแล้วว่าชายผู้เป็น "เจ้าของ" หญิงได้ "สูญเสีย" สิทธิผูกขาดในตัวหญิง ถือเป็นการทำลายศักดิ์ศรีและเกียรติยศของชายผู้เป็นเจ้าของหญิง นั่นคือบิดาในกรณีที่ยังมิได้ทำการสมรส และสามีในกรณีที่หญิงนั้นได้สมรสแล้ว ดังนั้นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในอดีตนั้นจึงมีวัตถุประสงค์ไปในการปกป้องผลประโยชน์ของบุคคลเพศชายผู้เป็นเจ้าของหญิงต่อการ "เสื่อมราคา" ของทรัพย์สินทางเพศของตนอันเนื่องมาจากการล่วงล้ำโดยใช้กำลัง<sup>39</sup>

จากแนวความคิดว่าผู้หญิงเป็นเสมือนทรัพย์สินของผู้ชายและความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเป็นการคุ้มครองหรือปกป้องผลประโยชน์ของผู้ชายที่เป็นเจ้าของหญิงต่อการเสื่อมราคาของทรัพย์สินทางเพศของตน ทำให้ลักษณะโทษสำหรับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในอดีตจะมีลักษณะเป็นการชดเชยค่าเสียหายให้แก่เจ้าของหญิงนั้น ตัวอย่างเช่น กฎหมายของชาวฮิวโบราณในยุค 1,000 ปีก่อนคริสตกาลมีการกำหนดว่าผู้หญิงสามารถมีกิจกรรมทางเพศได้กับเฉพาะคู่สมรสของตนเท่านั้น หากหญิงใดที่มีคู่สมรสแล้วแต่ละเมิดกฎดังกล่าวโดยไปมีกิจกรรมในทางเพศกับชายอื่นนอกจากคู่สมรสของตนถือว่าเป็นการกระทำความผิดฐานผิดลูกเมีย (Adultery) และโทษสำหรับความผิดฐานนี้คือประหารชีวิตด้วยการขว้างด้วยก้อนหินจนตาย ในขณะที่ผู้ชายที่ไปกระทำชำเรากับหญิงที่มีสามีแล้วจะมีความผิดฐานล่วงละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมีโทษร้ายแรงแต่ไม่ถึงกับประหารชีวิต หรือในกรณีที่หญิงยังไม่มีคู่สมรส ชายผู้ล่วงละเมิดก็ต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่บิดาผู้เป็นเจ้าของหญิงนั้นหรือต้องแต่งงานกับหญิงคนนั้น<sup>40</sup> หรือใน

<sup>39</sup> Le Grand, Rape and Rape Laws : Sexism In Society and Law, 61 California Law Review (1973), 919 หน้า 924-925.

<sup>40</sup> รัชนี นพเกตุ, มนุษย์: จิตวิทยาทางเพศ, หน้า 5.



ค.ศ. 13 แบรคตัน (Bracton) ได้กล่าวไว้ว่าศาลอังกฤษมักจะลงโทษสำหรับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราโดยการให้จำเลยชดใช้เงินค่าเสียหาย สำหรับประเทศไทยในสมัยกฎหมายตราสามดวง ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราก็มียกโทษเป็นลักษณะของการปรับใหม่เช่นเดียวกัน

สำหรับประเด็นเรื่องวัตถุประสงค์ของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในยุคแรกนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่า ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเป็นความผิดที่ต้องการคุ้มครองผู้หญิงจากการบังคับข่มขืนใจโดยผู้ชายเพื่อจะร่วมประเวณีกับผู้หญิง แต่ด้วยลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่ถือว่าผู้หญิงจะต้องอยู่ในความปกครองของชายผู้เป็นเจ้าของตัวหญิงไม่ว่าจะเป็นบิดาในกรณีที่ยังไม่แต่งงาน หรือสามีในกรณีที่แต่งงานแล้ว หากมีกรณีที่ผู้ชายอื่นข่มขืนกระทำชำเราผู้หญิงอันอยู่ในความปกครองของตน นอกจากจะเป็นการกระทบต่อตัวหญิงที่ถูกกระทำแล้วยังกระทบต่อสิทธิแห่งความเป็นผู้ปกครองของชายผู้เป็นบิดาหรือสามีด้วย ดังนั้นจึงมีแนวความคิดว่าความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเป็นความผิดที่คุ้มครองสิทธิแห่งความเป็นผู้ปกครองของชายผู้เป็นสามีหรือบิดาที่มีเหนือหญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราด้วย

### 2.2.1.2 วัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้หญิงในฐานะผู้เสียหายโดยตรง

เมื่อสังคมมีความเปลี่ยนแปลงไป สถานภาพและบทบาทของสมาชิกในสังคมก็มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยโดยเฉพาะสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงในหลายสังคมก็มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยมีบทบาทมากขึ้นทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีความต้องการที่จะทำงานนอกบ้านมากขึ้นแทนที่จะทำหน้าที่เป็นแม่บ้านคอยปรนนิบัติสามี ดูแลลูกเพียงอย่างเดียวเหมือนในสังคมสมัยก่อนจนบางครั้งผู้หญิงอาจจะมีค่ามากกว่าผู้ชายเสียอีก เมื่อสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงมีความเปลี่ยนแปลงไป แนวความคิดที่ว่าผู้หญิงเป็นเสมือนทรัพย์สินสมบัติของผู้ชายจึงได้เลือนหายไป กลุ่มสตรีได้เริ่มมีการเคลื่อนไหวทางสังคมโดยมีแนวความคิดในเรื่องความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศเป็นพื้นฐาน

ความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่และมีขอบเขตกว้างขวางมากเนื่องจากสตรีเพศมีจำนวนเป็นครึ่งหนึ่งของประชากรโลก ประกอบกับในยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดนส่งผลให้แนวคิดสตรีนิยมได้ซึมซับไปทั่วโลกแม้แต่ในกลุ่มประเทศอิสลามและฮินดู แนวความคิดสตรีนิยมได้ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวทางสังคมเป็นระยะๆ ตลอดมาในประวัติศาสตร์ โดยได้เริ่มมีการถกเถียงกันในเรื่องสิทธิและความเสมอภาคระหว่างมนุษย์มาตั้งแต่ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 และ 19 ทั้งในประเทศอังกฤษและประเทศฝรั่งเศสอันเป็นผลมาจากอุดมการณ์มนุษยนิยม (Humanism) จากชนชั้นกลาง แต่ความเสมอภาคในยุคนี้มักจะเป็นความเสมอภาคในระหว่างผู้ชายด้วยกันเองเท่านั้น สำหรับผู้หญิงยังมีข้อกำหนดทางวัฒนธรรมในเรื่อง

ของการเป็นผู้ตามและผู้ดูแลรับใช้เพศชายเหมือนเดิม ใน ค.ศ. 1789 มีสตรีชาวฝรั่งเศสชื่อ Olymp de Gouge ซึ่งถือเป็นสตรีฝรั่งเศสคนแรกที่เขียนไปปลิววิพากษ์วิจารณ์ระบบการค้าทาส และก่อตั้งชมรมสตรีขึ้นหลายกลุ่มเพื่อเรียกร้องให้สตรีมีสิทธิในด้านต่างๆ เช่น รับราชการ รับการศึกษา และมีสิทธิในทรัพย์สิน ต่อมา Olymp de Gouge ได้ถูกประหารชีวิตด้วยกิโยตินในข้อหา "ละเลยคุณธรรมที่เพศหญิงพึงยึดถือ"<sup>41</sup> นับตั้งแต่นั้นมาจึงได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิสตรีมากขึ้น โดยการต่อสู้เพื่อสิทธิสตรีนั้นนอกจากเป็นการต่อสู้เรียกร้องของชนชั้นแรงงานอันเป็นการต่อสู้กับรัฐแล้วยังต้องต่อสู้กับผู้ชายในชนชั้นเดียวกันซึ่งเห็นว่าผู้หญิงควรจะยึดมั่นอยู่กับบทบาทโดยธรรมชาติ คือ การเป็นเมียและแม่อันแสดงให้เห็นถึงสภาพสังคมที่ยังไม่คุ้นเคยกับสถานการณ์ของการเป็นเมียและแม่ที่มีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพควบคู่กันไป จนกระทั่งปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 การเคลื่อนไหวต่างๆ ก็เริ่มจางลง และในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 มีกฎหมายกำหนดให้ผู้หญิงเป็นผู้เยาว์ทางการเมือง ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หญิงใดแต่งงานแล้วไม่มีสิทธิฟ้องหรือถูกฟ้อง ไม่มีสิทธิเป็นพยานในศาล ความคิดเรื่องสิทธิสตรีถือเป็นความคิดที่บ่อนทำลายสถาบันครอบครัวและสังคม ต่อมาการรวมตัวกันของกรรมกรหญิงอันเป็นชนชั้นแรงงานก็ได้ก่อตัวขึ้นอีกภายใต้อุดมการณ์สังคมนิยม ซึ่งมีหญิงชนชั้นกลางเข้าร่วมด้วย โดยประเด็นที่มีการเรียกร้อง ได้แก่ โอกาสทางการศึกษา การทำงานนอกบ้าน การหย่าร้าง และสิทธิในการเลือกตั้ง มีการจัดชุมนุมปราศรัย เดินขบวนกันแต่ก็มักจะได้รับคำตอบได้ที่รุนแรงจากรัฐบาลเสมอ<sup>42</sup>

ในขบวนการสิทธิสตรีนั้นมีแนวความคิดที่สำคัญก็คือ แนวความคิดแบบสตรีนิยม (Feminism) อันมีลักษณะปฏิบัติและการกระทำ กฎหมาย วัฒนธรรม หรือความเชื่อที่กดขี่สตรีในทุกรูปแบบ โดยในระหว่างสตรีด้วยกันเองก็มีความแตกต่างในแนวทางซึ่งพอจะสรุปแยกแนวความคิดออกเป็นกลุ่มต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ

ก. แนวเสรีนิยม (Liberal feminism) ลักษณะทั่วไปของกลุ่มนี้เป็นการเรียกร้องนโยบายและบริการจากรัฐเป็นเรื่องๆ ไป เช่น เรื่องสวัสดิภาพ หรือโอกาสทางการศึกษา เป็นต้น แต่ไม่มุ่งที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงถึงขั้นเปลี่ยนแปลงบทบาท หรือค่านิยมในการเป็นแม่และเมียตามมาตรฐานของสังคมแบบเดิม ไม่ต้องการกำจัดระบบชายเป็นใหญ่<sup>43</sup>

ข. แนวสังคมนิยม (Socialist feminism) ลักษณะของการต่อสู้ของกลุ่มนี้จะมุ่งไปที่การล้มล้างระบบทุนนิยมเป็นอันดับแรกเนื่องจากมีความเห็นว่าเราจะไม่สามารถ

<sup>41</sup> พวงเพชร สุวัตนกวีกุล และเมธอมาลัย ราชภัณฑารักษ์, มนุษย์กับสังคม, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544), หน้า 267-268.

<sup>42</sup> เรื่องเดียวกัน

<sup>43</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 267.

แก้ปัญหาการกดขี่ทางเพศได้หากไม่มีการเปลี่ยนโครงสร้างสังคมและโครงสร้างที่สำคัญก็คือ โครงสร้างเศรษฐกิจ หากสามารถเปลี่ยนแปลงให้สตรีมีสถานภาพทางอาชีพการงาน วัฒนธรรม การกดขี่ในครอบครัวก็จะลดลงและหายไปที่สุดในที่สุดซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จะไม่มีการเกิดขึ้นได้ใน โครงสร้างเศรษฐกิจระบบทุนนิยม<sup>44</sup>

ค. แนวคิดแบบสุดขั้ว (Radical feminism) กลุ่มนี้จะเน้นการต่อสู้ใน ระหว่างเพศแทนที่จะเน้นการต่อสู้ระหว่างชนชั้นเหมือนพวกสังคมนิยม โดยเห็นว่าขบวนการปฏิวัติ ของผู้หญิงจะต้องแยกเป็นอิสระจากการปฏิวัติทางเศรษฐกิจและการศึกษา ผู้หญิงจะต้องแสวงหา วิธีการปลดปล่อยตนเองจากพันธนาการทุกด้านโดยเฉพาะพันธนาการทางวัฒนธรรม ปฏิเสธการ นำโดยผู้ชายอย่างเด็ดขาด และเห็นว่าผู้ชายคือเชื้อโรคที่ต้องกำจัดให้หมดสิ้นไปจากสังคม กลุ่มนี้ จะมีวิธีในการทำงานตั้งแต่การจัดกลุ่มเสวนากลุ่มเล็กๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกไปจนถึงการสร้าง สถานการณ์ก่อกวนรัฐบาล<sup>45</sup>

ง. แนวคิดแบบสตรีแนวใหม่ (Post feminism) กลุ่มนี้เห็นว่าการสร้าง จิตสำนึกร่วมกันของผู้หญิงนั้นจะต้องตระหนักว่าผู้หญิงแต่ละชนชั้นมีประสบการณ์การรับรู้ที่ แตกต่างกัน มีค่านิยมที่แตกต่างกันและประสบปัญหาในเรื่องอคติทางเพศที่แตกต่างกัน และไม่ เห็นด้วยกับพวกสุดขั้วในความคิดที่ว่า การเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อสิทธิสตรีควรทำเป็นเอกเทศ ไม่ เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในด้านอื่นๆ<sup>46</sup>

จ. แนวคิดเรื่องบทบาทหญิงชาย (Gender) กลุ่มนี้มีลักษณะการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางเพศด้วยท่าทีประนีประนอมที่สุดและเห็นว่าขบวนการสตรีที่ผ่านมาั้นมีความ โน้มเอียงไปในลักษณะการต่อสู้ระหว่างเพศซึ่งไม่น่าจะเกิดประโยชน์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม แนวความคิดนี้เห็นว่าทั้งหญิงและชายต่างก็ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ภัยจาก ธรรมชาติ และความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นปัญหาร่วมที่ทั้งสองเพศต้องประสบ เท่าๆ กัน แต่ผู้หญิงมีปัญหาพิเศษเพิ่มขึ้นมาอีกคือ ตกเป็นเป้าของการกดขี่ทางเพศ เช่น ภัยจาก การข่มขืนกระทำชำเราซึ่งผู้ชายไม่ต้องเผชิญกับปัญหานี้ หรือการเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน และ ข้อเสียเปรียบในทางกฎหมาย เป็นต้น การแก้ปัญหาไม่สามารถทำได้โดยมุ่งเป้าหมายไปที่สตรี ด้านเดียว แต่จะต้องเปลี่ยนแปลงค่านิยมของผู้ชายให้เข้ามาแบกรับภาระในครัวเรือนบ้าง โดยการ เคลื่อนไหวของกลุ่มนี้จะมุ่งเน้นที่การแก้ปัญหาทางวัฒนธรรม<sup>47</sup>

<sup>44</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 268-269.

<sup>45</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 269.

<sup>46</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 269.

<sup>47</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 269-270.

ด้วยอิทธิพลของแนวความคิดในเรื่องความเสมอภาคของผู้ชายและผู้หญิงดังกล่าวส่งผลให้สังคมเกิดความเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นมุมมองที่มีต่อผู้หญิง หรือบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในสังคมก็เริ่มมีความสำคัญมากขึ้น หรือผลกระทบที่มีต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราก็เป็นหนึ่งในความผิดที่ได้รับผลกระทบอันส่งผลให้วัตถุประสงค์ของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเริ่มมีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ชายที่มีในตัวผู้หญิงในฐานะที่ผู้หญิงเปรียบเสมือนทรัพย์สินของผู้ชายที่เป็นบิดาหรือสามี เป็นการปกป้องศักดิ์ศรีและเกียรติยศของผู้หญิงในเนื้อตัวร่างกายมากขึ้น และเป็น การคุ้มครองผู้หญิงซึ่งโดยสรีระโครงสร้างทางร่างกายเป็นเพศที่มีความอ่อนแอ จากการบังคับขู่ เชิญโดยผู้ชายที่มีความแข็งแรงกว่า และเป็นความผิดที่มีลักษณะของการที่ผู้ชายใช้กำลังบังคับ ข่มขืนใจผู้หญิงเพื่อที่จะมีเพศสัมพันธ์ด้วย ดังนั้นองค์ประกอบที่สำคัญของความผิดฐานนี้ อย่าง หนึ่งก็คือความยินยอมของผู้ถูกกระทำอันถือเป็นสาระสำคัญของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา หากหญิงยินยอมด้วยการกระทำก็ไม่เป็นความผิด ซึ่งการปราศจากความยินยอมนี้ไม่ จำเป็นต้องถึงขนาดว่าเหยื่อได้ปฏิเสธหรือต้องแสดงความไม่ยินยอมอย่างชัดเจนเสมอไป แต่ยัง หมายรวมรวมถึงพฤติการณ์ต่างๆ ต่อไปนี้

1. ผู้ถูกกระทำอยู่ภายใต้การบังคับขู่เชิญหรือภายใต้อำนาจใดๆ เช่น การ ใช้กำลังบังคับ หรือการขู่ว่าจะทำให้เสียชื่อเสียงหรือเกิดความเสียหายประการอื่น
2. ผู้ถูกกระทำอยู่ในสภาพที่ควบคุมตนเองไม่ได้โดยอาจเป็นเพราะถูก หลอกให้ดื่มเครื่องดื่มมึนเมา หรือเสพยาเสพติด หรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้เกิดอาการมึนเมา
3. ผู้ถูกกระทำเป็นคนวิกลจริต
4. ผู้ถูกกระทำเป็นเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีความเจริญเติบโตและพัฒนาการ ทางด้านต่างๆ เช่น ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา การศึกษาอบรมและประสบการณ์ไม่เพียงพอที่จะให้ ความยินยอมที่สมเหตุสมผลในเรื่องการกระทำชำเราได้ ความยินยอมของเด็กก็จะเป็นสาระสำคัญของ ความผิด กล่าวคือ แม้เด็กจะยินยอมให้กระทำชำเราหรือไม่ การกระทำก็ยังคงถือเป็นความผิด ฐานกระทำชำเราเด็กอยู่<sup>48</sup> ถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องห้ามกระทำอย่างเด็ดขาด<sup>49</sup> เพราะคุณธรรมทาง กฎหมายของความผิดฐานกระทำชำเราเด็กหญิง คือ ความบริสุทธิ์ในทางเพศของเด็กหญิง<sup>50</sup> และ

<sup>48</sup> คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2545), หน้า 335.

<sup>49</sup> พูน จักรเสน, "แนวความคิดเกี่ยวกับเพศ," ตุลพาห, เล่มที่ 6 ปีที่ 5 (มิถุนายน 2501)

<sup>50</sup> คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2545), หน้า 331.

เป็นการป้องกันการถูกล่วงละเมิดให้มิเพศสัมพันธ์จากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า โดยคำว่า "เด็ก" จะหมายถึงบุคคลอายุเท่าไรนั้นก็แล้วแต่กฎหมายของแต่ละประเทศจะกำหนด ตัวอย่างเช่น ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 277 ก็ได้ให้ความคุ้มครองเด็กจากการถูกระงับชำเราเช่นกัน และกำหนดอายุเด็กที่ได้รับการคุ้มครองไว้ที่อายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเริ่มแรกคุ้มครองเฉพาะเด็กอายุไม่เกิน 13 ปีแต่ภายหลังมีการแก้กฎหมายให้คุ้มครองเด็กอายุกว่า 13 แต่ไม่เกิน 15 ปีด้วยตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2530 โดยการคุ้มครองเด็กหญิงเป็นพิเศษนี้เป็นแนวความคิดใหม่ซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติเห็นว่าไม่ควรให้ผู้กระทำความผิดอ้างความยินยอมของเด็กหญิงเหล่านี้ขึ้นเป็นเหตุยกเว้นความผิดหรือบรรเทาโทษ เพราะเด็กหญิงส่วนใหญ่ยังมีความเจริญเติบโตและพัฒนาการทางด้านต่างๆ เช่น ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา การศึกษาอบรมและประสบการณ์ไม่เพียงพอ และเป็นการป้องกันมิให้ผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องเพศมากกว่าใช้อุบายหลอกลวงให้เด็กหญิงยินยอมให้กระทำความผิดซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาได้ เช่น ในกรณีที่เกิดการตั้งครรภ์ก็อาจเกิดปัญหาการทำแท้ง หรือหากเด็กคลอดออกมาอาจมีความเป็นอยู่ที่ไม่ดีเพราะแม่เด็กอาจยังไม่พร้อมที่จะเลี้ยงดูส่งผลให้เด็กที่คลอดออกมาอาจกลายเป็นเด็กมีปัญหา นอกจากนี้ในส่วนของเด็กที่ถูกกระทำชำเราเองก็อาจกลายเป็นเด็กมีปัญหาหรือกลายเป็นผู้ต้องหาอีกต่อไปได้

ลักษณะสำคัญของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราที่ดำเนินคดีอีกอย่างหนึ่งที่น่าจะได้รับผลกระทบจากแนวความคิดในเรื่องความเสมอภาคของผู้ชายและผู้หญิงก็คือ กรณีสามีข่มขืนกระทำชำเราภริยาตนเอง โดยในบางประเทศสามีไม่อาจมีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราภริยาตนเองเนื่องจากเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์และการมีปากเสียงกันนั้นเป็นเรื่องธรรมดาของชีวิตการแต่งงานประกอบกับสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญและถือเป็นรากฐานของสังคมจึงควรที่จะให้ความคุ้มครองสถาบันครอบครัวเป็นอันดับแรก โดยหลักกฎหมายในเรื่องภูมิคุ้มกันของสามีไม่ต้องรับผิดชอบในการข่มขืนภรรยาของตน (marital rape exemption) นี้เป็นหลักกฎหมายที่มีการเผยแพร่ครั้งแรกในประเทศอังกฤษ โดยเซอร์แมทธิว เฮล (Sir Mathew Hale) ในราวศตวรรษที่ 17 ซึ่งได้ให้เหตุผลว่า "สามีไม่มีความผิดในการกระทำการข่มขืนกระทำชำเราภรรยาโดยชอบด้วยกฎหมายของตนเอง ความร่วมมือร่วมใจยินยอมในการสมรสและสัญญาที่ภรรยาให้แก่กันในลักษณะนี้ภรรยาไม่สามารถถอนได้"<sup>51</sup> อย่างไรก็ตามการที่กฎหมายมิได้กำหนดความผิดกรณีสามีที่ข่มขืนกระทำชำเราภรรยาของตนเองน่าจะแสดงให้เห็นถึงแนวความคิดที่ยังคงรักษารากความคิดเดิมที่ว่าภรรยาเป็นเพียง "วัตถุ" หรือ "ทรัพย์สิน" ของสามี

<sup>51</sup> Jennifer Temkin, *Rape and the Legal process*, (London: Sweet & Maxwell, 1987), p.45.

โดยสามีมีสิทธิที่จะทำอะไรภริยาของตนก็ได้ ซึ่งในประเด็นนี้ก็มักต่อสู้เพื่อสิทธิสตรีโดยเฉพาะนักกฎหมายสตรีหัวก้าวหน้าได้ให้ความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในยุคใหม่นั้นควรเปลี่ยนแปลงเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพทางเพศของสตรี นั่นก็คือการให้ความปกป้องและคุ้มครองต่อสิทธิของสตรีในการเลือกว่าตนจะมีความสัมพันธ์ทางเพศหรือไม่ กับใคร และเมื่อไหร่ และท่านอาจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ไว้ว่า คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา คือ เสรีภาพในทางเพศ กล่าวคือ เสรีภาพในการที่จะกำหนดความสัมพันธ์ทางเพศของตนเอง<sup>52</sup> โดยในบางประเทศก็ได้มีการยกเลิกหลักภูมิคุ้มกันของสามีที่ทำให้สามีได้รับการยกเว้นมิให้ต้องรับผิดชอบในทางอาญากรณีข่มขืนกระทำชำเราภริยาของตน (marital rape exemption) เรียบร้อยแล้วเพราะเห็นความสำคัญของหลักสิทธิมนุษยชนมากขึ้น โดยหากความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเป็นการคุ้มครองผู้หญิงในฐานะผู้เสียหายโดยตรง การที่สามีกระทำชำเราภริยาตนเองโดยปราศจากความยินยอมก็น่าจะมีความผิดได้ อย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาในหลายๆ มลรัฐก็ได้ยกเลิกหลักดังกล่าวไปแล้ว

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรานั้นเริ่มมาจากแนวคิดที่ผู้หญิงเป็นทรัพย์สินสมบัติของผู้ชายและจะต้องอยู่ในความปกครองของผู้ชาย โดยหากยังมีได้สมรสก็คือ บิดา และหากสมรสแล้วก็คือ สามี ดังนั้นการข่มขืนกระทำชำเราหญิงก็เป็นการกระทำต่อสิทธิในทรัพย์สินของชายที่เป็นผู้ปกครองหญิง กล่าวคือมองว่าผู้เสียหายที่แท้จริงของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราไม่ใช่ผู้หญิงแต่เป็นผู้ชายที่เป็นเจ้าของหญิงนั้น ซึ่งในประเด็นนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่านอกจากจะเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ชายในตัวผู้หญิงแล้ว ยังเป็นการปกป้องคุ้มครองผู้หญิงจากการถูกทำร้ายหรือบังคับข่มขืนใจโดยผู้ชายเพื่อร่วมประเวณีกับตนด้วย ต่อมาเมื่อสังคมมีความเปลี่ยนแปลงไปโดยผู้หญิงเริ่มมีบทบาทหน้าที่ในสังคมมากขึ้น มีการเรียกร้องสิทธิในความเท่าเทียมกัน วัตถุประสงค์ของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราก็ตริเริ่มเปลี่ยนแปลงไปเป็นการคุ้มครองตัวหญิงอย่างชัดเจนมากขึ้นโดยเริ่มมองว่าผู้เสียหายที่แท้จริงจากการข่มขืนกระทำชำเราคือหญิง แต่ถึงอย่างไรก็ยังมีร่องรอยของแนวความคิดในเรื่องหญิงเป็นทรัพย์สินสมบัติของชายผู้เป็นสามีอยู่บ้างจากการที่ไม่มีกฎหมายกำหนดความผิดต่อสามีที่ข่มขืนกระทำชำเราภริยาตนเอง และที่สุดแล้วในปัจจุบันก็มีแนวความคิดว่าความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราจะต้องให้ความคุ้มครองบุคคลทุกเพศไม่ใช่คุ้มครองแต่เฉพาะเพศหญิงเท่านั้น

<sup>52</sup> คณิต ฒ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532), หน้า 190.

## 2.2.2 แนวความคิดในการกำหนดความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในปัจจุบัน

ปัจจุบันพฤติกรรมการแสวงหาความพึงพอใจทางเพศโดยการบังคับข่มขืนใจมิได้จำกัดแค่เพียงฝ่ายชายเป็นฝ่ายกระทำต่อฝ่ายหญิงอีกต่อไปแล้ว แต่ผู้ชายก็อาจตกเป็นเหยื่อได้เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการกระทำของผู้ชายด้วยกันหรืออาจเป็นการกระทำของผู้หญิงก็ได้ ในขณะที่เดียวกันผู้หญิงก็อาจตกเป็นเหยื่อจากการกระทำของผู้หญิงด้วยกันก็ได้ พฤติกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมและส่งผลกระทบต่อแนวความคิดในการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

### 2.2.2.1 แนวความคิดเรื่องการข่มขืนกระทำชำเรากับการละเมิดสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน หมายถึง บรรดาสิทธิและเสรีภาพที่ถือกันว่าติดตัวมนุษย์ทุกคนมาแต่กำเนิดและไม่อาจถูกพรากไปจากราชฎารได้โดยไม่เป็นการทำลายความเป็นมนุษย์ของราชฎาร<sup>53</sup>

นอกจากนี้ยังมีความหมายของสิทธิมนุษยชนตามอารัมภบทแห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่า "อันว่ามนุษย์นั้นเมื่อครบสภาพความเป็นมนุษย์ ย่อมทรงไว้ซึ่งความภาคภูมิใจ ความเท่าเทียมกันในทางสิทธิ และมีสิทธิอันเป็นนิรันดร์"

จากความหมายเหล่านี้พอจะสรุปได้ว่าสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่เกิดจากธรรมชาติของมนุษย์ กล่าวคือ ในสภาวะธรรมชาตินั้นมนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะมีวัฒนธรรมแตกต่างกันเพียงไรก็มีสิทธิขั้นพื้นฐานของแต่ละคนที่มีมนุษย์ทุกคนพึงได้รับ ซึ่งกฎหมายของรัฐไม่อาจทำลายได้ แต่เมื่อเข้ามาอยู่ในสังคมแล้วสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์บางส่วนจำเป็นต้องถูกจำกัดลงไปบ้าง แต่หากเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ก็จะต้องคงไว้ โดยความชอบธรรมของสิทธิมนุษยชน คือ ความรู้สึกผิดชอบอันเป็นอำนาจทางศีลธรรมอยู่ในตัวที่จะคอยป้องกันมิให้รัฐหรือผู้มีอำนาจปกครองทำการลิดรอนสิทธิมนุษยชนไปได้

สิทธิมนุษยชนนั้นจะเน้นถึงสิทธิในความเป็นมนุษย์ เกียรติ และศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกันของมนุษย์ ไม่มีผู้ใดจะมีสิทธิที่จะกดขี่หรือข่มเหงผู้อื่น โดยนานาประเทศก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากบรรทัดฐานขอบเขตของสิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองของแต่ละรัฐแต่ละประเทศยังมีความแตกต่างกันและบางประเทศก็ยังมีได้คำนึงถึงเรื่องสิทธิเสรีภาพเท่าใดนัก จึงมีการจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศขึ้นมาที่มีชื่อว่า "องค์การ

<sup>53</sup> วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2538), หน้า 32-37.

สหประชาชาติ" จากการรวมตัวกันของประเทศต่างๆ 180 ประเทศทั่วโลกและมีการประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขึ้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 อันถือเป็นมาตรฐานร่วมกันแห่งความสำเร็จสำหรับประชาชนทั้งหลายและประชาชาติทั้งปวง ด้วยจุดประสงค์ที่ต้องการให้มีการส่งเสริมการเคารพสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้และให้ได้มาซึ่งการยอมรับและถือปฏิบัติต่อสิทธิเหล่านี้อย่างสากลและเป็นการนำแนวความคิดในทางปรัชญาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนมาบัญญัติไว้เพื่อเป็นการรับรองสิทธิของมนุษย์ให้เป็นมาตรฐานสากล<sup>54</sup> เพื่อกำหนดถึงสิทธิต่างๆ อันเป็นสิทธิตามธรรมชาติในฐานะที่เกิดเป็นมนุษย์ว่าควรมีสิทธิประการใดบ้างแต่มิใช่ต้องการถึงขนาดจะให้เป็นกฎหมายบังคับใช้แก่รัฐสมาชิกแต่อย่างใด ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนไม่มีลักษณะเป็นสนธิสัญญา ไม่มีผลผูกมัดทางกฎหมายแก่รัฐสมาชิก เป็นเพียงความพยายามขั้นแรกที่จะทำให้สิทธิมนุษยชนกลายเป็นสิทธิตามกฎหมายในประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังถือเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของแต่ละประเทศและเป็นแนวทางในการป้องกันมิให้ฝ่ายปกครองใช้อำนาจหรือใช้กฎหมายในทางที่ไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกปกครอง โดยหลักการขั้นพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนนั้นจะต้องประกอบด้วย<sup>55</sup>

ก. หลักความเป็นสากล (Universality) สิทธิมนุษยชนเป็นของทุกๆ คนในทุกสถานที่ เช่น สิทธิที่จะมีอาหารกิน สิทธิที่จะมีที่อยู่อาศัย สิทธิที่จะดำรงชีวิตอยู่ และสิทธิเหนือร่างกายของตนเอง ความพยายามที่จะดำรงมาตรฐานเหล่านี้ในบางเรื่องก็เป็นที่เข้าใจได้โดยง่ายและนำไปปฏิบัติได้ง่าย แต่บางเรื่องก็ยังมีความขัดแย้งกันอยู่ เช่น สิทธิในการดำรงชีวิตอยู่นั้นเป็นสิทธิที่ปฏิบัติกันได้ทั่วโลก ไม่มีผู้ใดมีสิทธิที่จะยุติชีวิตผู้อื่นแม้แต่แพทย์กับคนไข้ที่กำลังทุกข์ทรมานไม่มีทางรักษาให้หายได้ แม้ในปัจจุบันจะมีผู้คิดค้นเครื่องมือให้คนไข้ยุติชีวิตด้วยการกระทำของตนเองด้วยการตัดสินใจของตนเองก็ยังมีข้อถกเถียงว่าควรอนุญาตให้มีการจำหน่ายเครื่องมือนี้ อย่างถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ หรืออีกตัวอย่างหนึ่งของประเด็นที่มีความขัดแย้งค่อนข้างสูงในขณะนี้ คือ เรื่องสิทธิเหนือร่างกายของตนเองและสิทธิในการดำรงชีวิตอยู่ โดยมีกลุ่มสตรีหลายกลุ่มได้เคลื่อนไหวให้มีการทำแท้งเสรี เนื่องจากเห็นว่าการที่กฎหมายเกือบทั่วโลกกระชับให้เป็นอำนาจของคณะแพทย์และเจ้าหน้าที่ของรัฐในการตัดสินใจอนุญาตให้ทำแท้งได้เฉพาะกรณีที่ไม่ทำแท้งแล้วอาจเกิดอันตรายต่อสุขภาพของมารดาและกรณีตั้งครรถ์เพราะถูกข่มขืนกระทำชำเรา นั้นถือเป็นการละเมิดสิทธิเหนือร่างกายของสตรี การตัดสินใจว่าจะตั้งครรถ์ต่อไปหรือไม่

<sup>54</sup> กุลพล พลวัน, สิทธิมนุษยชนกับสหประชาชาติ, หน้า 6.

<sup>55</sup> พวงเพชร สุรัตน์วิกุล และเมธอมลย์ ราชภัณฑารักษ์, มนุษย์กับสังคม, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544), หน้า 263-265.



สตรีน่าจะเป็นผู้ตัดสินใจได้ด้วยตนเองด้วยเหตุผลส่วนตัวของสตรีนั้นๆ เอง แต่ก็มีผู้คัดค้านความคิดนี้โดยเห็นว่าการทำงานไม่เหมือนการถอนฟันหรือการตัดมดลูก เพราะทารกในครรภ์มิใช่อวัยวะของร่างกาย แต่เป็นชีวิตหนึ่งซึ่งปฏิสนธิแล้ว มีระบบเลือดที่ต่างจากมารดา มีหัวใจที่เต้นเองในจังหวะที่แตกต่างจากมารดา ซึ่งแพทย์สามารถได้ยินเสียงแยกออกจากกันได้ชัดเจน และเวลาที่แพทย์รับฝากครรภ์แพทย์ก็ต้องคอยดูแลคนไข้สองคน คือ แม่และทารกในครรภ์

ข. หลักของการแบ่งแยกมิได้ (Indivisibility) สิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งที่แบ่งแยกมิได้ เช่น การที่จะมีสิทธิทางวัฒนธรรมนั้นต้องเกี่ยวพันกับสิทธิทางการเมืองและสิทธิพลเมืองด้วย ไม่สามารถแยกส่วนให้สิทธิที่ละด้าน หรือสิทธิในการมีบุตรนั้นต้องเกี่ยวข้องกับสิทธิในการตัดสินใจในครัวเรือนและสิทธิในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวข้องกับการมีบุตร เป็นต้น

ค. หลักการไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discriminatory) การประกันสิทธิขั้นพื้นฐานนั้นจะต้องกระทำโดยไม่มีการจำแนกเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา เพศ หรือสถานภาพอื่นใดของบุคคล

ง. รัฐบาลแม้จะเป็นผู้ลงนามในข้อตกลงการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล แต่รัฐบาลไม่มีสิทธิมนุษยชน สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของบุคคลเท่านั้น บทบาทของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนนั้นมีเพียงสามประการ คือ ประการแรก ต้องเคารพในสิทธินั้นด้วยการละเว้นการกระทำใดๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล ประการที่สอง ต้องให้หลักประกันและปกป้องมิให้ผู้อื่นละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานนี้ด้วย และประการสุดท้าย รัฐบาลมีหน้าที่ที่จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของตนด้วยการดำเนินมาตรการต่างๆ ของรัฐ

หลักการขั้นพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนได้ยืนยันให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายต่างก็มีสิทธิอย่างเต็มที่ในชีวิตและร่างกายของตนเอง และมีสิทธิที่จะปกป้องชีวิตและร่างกายของตนเองจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายไม่ว่าการประทุษร้ายนั้นจะกระทำลงโดยผู้ใดก็ตาม ดังที่ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้บัญญัติไว้ในข้อ 3 ความว่า "ทุกคนมีสิทธิในการดำรงชีพ เสรีภาพ และความมั่นคงแห่งตน" และข้อ 5 ความว่า "บุคคลใดๆ จะถูกทรมานหรือได้รับผลปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายผิดมนุษยธรรมหรือต่ำช้าไม่ได้" และในข้อ 7 ความว่า "ทุกๆ คนต่างเสมอในกฎหมาย และชอบที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ ทุกๆ คนชอบที่จะได้รับการคุ้มครองอย่างเสมอหน้าจากการเลือกปฏิบัติใดๆ อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญานี้ และต่อการยุยงส่งเสริมให้เกิดการเลือกปฏิบัติเช่นนั้น"

ดังนั้นเมื่อเรามองปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราเทียบกับประเด็นสิทธิมนุษยชนแล้วจะพบว่าการกระทำรุนแรงทางเพศและการทำร้ายทางเพศถือเป็นการละเมิดต่อเนื้อ

ตัวร่างกายหรือความมั่นคงแห่งร่างกาย เป็นการบังคับให้คนอยู่ในภาวะจำยอม ทรมาน หรือ ปฏิบัติการซึ่งทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรมและเป็นการห้ามเกียรติแห่งความเป็นมนุษย์ซึ่ง ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้ห้ามไว้เพื่อปกป้องคุ้มครองอิสระเสรีของมนุษย์ทุกคน การ ช่มชืนกระทำชำเราจึงถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์อย่างหนึ่ง นั้นคือ สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย (Rights to life and security of person) เมื่อการช่มชืน กระทำชำเราถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้ว มนุษย์ก็ควรได้รับการคุ้มครองจากการกระทำที่ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา เพศ หรือสถานภาพอื่นใดของ บุคคล ตามหลักการไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discriminatory) ด้วยเหตุนี้จึงมีแนวความคิดว่าความผิด ฐานช่มชืนกระทำชำเราควรจะให้ความคุ้มครองบุคคลทุกเพศทุกวัย มิใช่คุ้มครองเฉพาะผู้หญิง เท่านั้น

### 2.2.2.2 พฤติกรรมในการแสวงหาความพึงพอใจทางเพศในปัจจุบัน

ในปัจจุบันมีพฤติกรรมในการแสวงหาความพึงพอใจทางเพศ (Sexual Satisfaction) ในหลายลักษณะไม่จำกัดเฉพาะระหว่างชายกับหญิงอีกต่อไป แต่ยังมีแสวงหา ความพึงพอใจในทางเพศของหญิงกับหญิง ชายกับชาย ชายกับหญิงในทางอื่นนอกจากช่องคลอด ของหญิง เช่น ทวารหนัก หรือช่องปาก หรืออาจมีกรณีหญิงเป็นฝ่ายกระทำต่อชายอีกด้วย โดย ลักษณะของการแสวงหาความพึงพอใจในทางเพศเหล่านี้มีตัวอย่างเช่น การสอดใส่อวัยวะเพศของ ชายเข้าไปในทวารหนัก หรือช่องปากของหญิงหรือชาย หรือการใช้ปากสัมผัสกับอวัยวะเพศของ หญิง (Cunnilingus) เป็นต้น

การกระทำกิจกรรมในทางเพศเหล่านี้หากเกิดขึ้นจากความยินยอมทั้ง สองฝ่ายก็ถือเป็นสิทธิของแต่ละบุคคล แต่หากเกิดจากการฝ่าฝืนต่อความยินยอมของฝ่ายใดฝ่าย หนึ่งก็ถือเป็นการประกอบอาชญากรรมอย่างหนึ่ง และผู้ถูกระทำย่อมมีความรู้สึกรังเกียจ สะอิดสะเอียน ขยะแขยง หรือได้รับความเจ็บปวดไม่น้อยไปกว่าการกระทำชำเราในลักษณะชาย กระทำต่อหญิงเลย ในปัจจุบันอาชญากรรมที่เกิดจากกิจกรรมในทางเพศเหล่านี้เกิดขึ้นในสังคม เป็นจำนวนมากไม่ว่าจะเป็นกรณีหญิงกระทำต่อชาย ชายกระทำต่อชายด้วยกัน หรือหญิงกระทำ ต่อหญิงด้วยกัน

กรณีหญิงเป็นฝ่ายกระทำต่อชายนั้นในอดีตเคยเกิดขึ้นมานานแล้ว ใน สมัยโบราณมีชนเผ่าหนึ่งอยู่ทางแถบอเมริกา ผู้หญิงในชนเผ่านี้เป็นนักรบที่กล้าหาญมากโดยพวก เธอถือกฎว่า "ถ้าหญิงคนใดฆ่าชายไม่ได้หนึ่งคนในสนามรบแล้ว หญิงผู้นั้นก็หมดโอกาสที่จะได้ ชายคนใดมาเป็นคู่กักกอด" ดังนั้นเมื่อใดที่หญิงเหล่านี้เกิดความใคร่ขึ้นมา ก็จะยกพวกออกล่า

ผู้ชายซึ่งเป็นชนเผ่าข้างเคียงและจุดคร่ำมาปรนเปรอความปรารถนาของตน เมื่อเบื่อแล้วก็ส่งชายกลับหมู่บ้านเดิมโดยมิได้ทำอันตรายแต่อย่างใด<sup>56</sup> หรือในพระพุทธศาสนาที่เคยมีเรื่องเช่นนี้เกิดขึ้นเช่นกันโดยเคยมีพุทธวินิจฉัยที่ชัดเจนปรากฏอยู่ในพระวินัยปิฎก อนุบัญญัติข้อหนึ่งของอาบัติปาราชิกข้อแรก (กรณีการเสพเมณฑุของพระภิกษุ) กล่าวถึงพุทธวินิจฉัยกรณีพระภิกษุรูปหนึ่งที่ถูกหญิงเลี้ยงโคคนหนึ่งลักหลับ คือ ถูโอกาสที่ภิกษุรูปนี้กำลังนอนหลับแล้วสบงของตนถูกลมรำเพยจนเปิดออกและอวัยวะเพศของพระภิกษุรูปนั้นแข็งตัวขึ้นแม้ว่าจะไม่มีอารมณ์ทางเพศก็ตาม เมื่อหญิงเลี้ยงโคเห็นอย่างนั้นจึงฉวยโอกาสเข้าไปนั่งคร่อมภิกษุรูปนั้นจนสำเร็จความประสงค์กิจทางเพศของตน ในขณะที่พระภิกษุรูปนั้นหลับไม่รู้ตัวตลอดเวลาและไม่ได้มีความยินดีที่จะทำการดังกล่าว ภายหลังพระภิกษุรูปนี้ตกใจตื่นขึ้นมาท่านไม่ถูกปรับอาบัติปาราชิกและเป็นที่ยอมรับทางพระธรรมวินัยว่าผู้ชายก็ย่อมถูกหญิงกระทำซ้ำเราได้และเป็นฝ่ายที่เสียหายได้เช่นเดียวกัน<sup>57</sup>

ในประเทศไทยเคยมีคดีที่ผู้ชายถูกผู้หญิงข่มขืนเกิดขึ้นมาแล้ว โดยมีชาวตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเมื่อประมาณ 2 ปีก่อนว่ามีคนงานหญิงในโรงงานแห่งหนึ่งแถวๆ สมุทรสงครามประมาณ 10 กว่าคน รุมโทรมชายหนุ่มซึ่งชอบพันพวกเธอแล้วทิ้ง โดยการจับขังพีตแล้วใช้มือกระตุ่นปลุกอวัยวะเพศของชายหนุ่มขึ้นมาทำงานซ้ำแล้วซ้ำอีกจนพอใจแล้วก็จัดการรูดอวัยวะเพศของชายหนุ่มด้วยใบช่อยจนใช้การไม่ได้<sup>58</sup> หรือกรณีนักเรียนหนุ่มชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่งใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ถูกนักเรียนสาวพาณิชย์ 12 คนรุมโทรม เหตุเกิดจากความแค้นใจที่หนุ่มคนนั้นหลอกเจาะไชแดงเพื่อนสาวในกลุ่มแล้วทิ้ง จึงร่วมกันวางแผนลวงชายหนุ่มไปร่วมงานวันเกิดอดีตแฟนสาวภายในหอพัก เมื่อไปถึงก็ถูกกลุ่มนักเรียนสาวจับขังพีตเปลือยกาย แล้วหญิงสาว 12 คนก็ได้เวียนกันข่มขืนจนกระทั่งชายหนุ่มอ่อนแรง อวัยวะเพศไม่แข็งตัว จึงโดนบีบ ขยี้ จนอวัยวะเพศวมซ้ำ แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถดำเนินคดีได้เนื่องจากเจ้าทุกข์ไม่แจ้งความเพราะความอาย และในขณะนั้นยังไม่มีกฎหมายลงโทษผู้ที่กระทำความผิดฐานข่มขืนผู้ชาย<sup>59</sup> นอกจากนี้ยังมีกระแส "สาวรักเกย์" โดยผู้หญิงจะหาทางมีความสัมพันธ์กับหนุ่มเกย์ที่ตนหลงรักเพื่อผูกมัดให้เขารับผิดชอบซึ่งประเด็นนี้กำลังเป็นที่หนักใจของบรรดาเกย์ทั้งหลายเพราะไม่ใช่แค่เพียงต้องตกกระไดพลอยโจรรับผิดชอบผู้หญิงอย่างเดียว แต่หากมีลูกเกิดขึ้นมาก็จะต้อง

<sup>56</sup> เอกภรณ์ ภาณุพงศ์ ,กนกวลี ตริวัฒน์ากุล และทีมข่าวเหยี่ยวเดือนเก้า, ข่มขืน...ภัยผู้หญิง, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท กีเลนการพิมพ์ จำกัด, 2547), หน้า 209-218.

<sup>57</sup> คม ชัด ลึก (วันจันทร์ที่ 22 มกราคม 2550).

<sup>58</sup> ผู้จัดการรายวัน (19 กุมภาพันธ์ 2550).

<sup>59</sup> เดลินิวส์ (22 มกราคม 2550).

รับเลี้ยงดู ซึ่งการมีลูกกับผู้หญิงนั้นเป็นสิ่งที่เกยเกลียดกลัวเป็นอย่างมาก<sup>60</sup> ในต่างประเทศก็มี เหตุการณ์ผู้ชายถูกข่มขืนเช่นกัน เช่น ในประเทศคูเวตเมื่อปลายปี 2549 ศาลคูเวตได้พิพากษา จำคุกหญิง 2 คนๆ ละ 7 ปี ข้อหาลักพาตัวผู้ชายคนหนึ่งและบังคับให้มีเพศสัมพันธ์กับพวกเธอ ทั้งคู่ถูกศาลตัดสินว่ากระทำความผิดในข้อหาข่มขืนชายด้วยการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย (ประเทศคูเวตมีกฎหมายสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดฐานข่มขืนชายได้) อย่างไรก็ตามหญิงทั้งสองคนปฏิเสธข้อกล่าวหาและทำการยื่นอุทธรณ์ต่อไป<sup>61</sup>

สำหรับประเด็นที่ว่าผู้หญิงจะข่มขืนผู้ชายได้หรือไม่นั้น หลายคนยืนยันอย่างหนักแน่นว่าเป็นไปไม่ได้ที่ผู้หญิงจะข่มขืนผู้ชาย เพราะนอกจากผู้หญิงจะอ่อนแอและบอบบางกว่าแล้ว โดยธรรมชาติหากผู้ชายไม่มีอารมณ์ร่วมด้วยอวัยวะเพศของผู้ชายก็จะมีตื่นตัวและไม่สามารถกระทำชำเราได้ ในเรื่องนี้นายแพทย์พันธ์ศักดิ์ ศุกระฤกษ์ สูตินารีแพทย์และวิทยากรจากรายการซูรักซุรล ได้ให้ความเห็นว่า “ผู้หญิงสามารถข่มขืนผู้ชายได้จริงๆ เนื่องจากอวัยวะสืบพันธุ์ของผู้ชายถูกควบคุมโดยระบบประสาทอัตโนมัติ เมื่อประสาทถูกกระตุ้นด้วยรูป รส กลิ่น เสียง หรือสัมผัส ไม่ว่าจะผ่านทางตา ลิ้น จมูก หู หรือผิวหนัง ก็จะส่งสัญญาณไปที่ต่อม “ไฮโปทาลามัส” ซึ่งอยู่ภายในสมอง ต่อมนี้อีกจะส่งสัญญาณต่อไปยังประสาทไขสันหลังกลางลำตัวและส่งไปยังอวัยวะเพศ ส่งผลให้มีเลือดมาคั่งและเกิดการแข็งตัว หรือในกรณีที่มีการสัมผัสกับอวัยวะเพศโดยตรงก็จะส่งสัญญาณไปยังปมประสาทไขสันหลัง ทำให้เลือดมาคั่งและเกิดการแข็งตัวเช่นกัน ดังนั้นหากผู้หญิงช่วยกันจับผู้ชายซึ่งพืดแล้วทำการเล้าโลม แม้ฝ่ายชายจะไม่ได้เต็มใจแต่ร่างกายก็สามารถตอบสนองได้ หรือกรณีที่ถูกมอมเหล้าจนมึนและไม่สามารถควบคุมสติได้ แล้วถูกผู้หญิงเล้าโลม ผู้ชายก็จะตอบสนองเนื่องจากไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ซึ่งในกรณีนี้ก็ถือเป็นการข่มขืนเช่นกัน เพราะการข่มขืนหมายถึงการกระทำชำเราโดยใช้กำลังขู่เข็ญ หรือกระทำในขณะที่อีกฝ่ายไม่อยู่ในภาวะที่สามารถขัดขืนได้...”<sup>62</sup>

นอกจากการข่มขืนในลักษณะที่ผู้หญิงเป็นฝ่ายกระทำต่อผู้ชายแล้ว ยังมีกรณีผู้ชายเป็นฝ่ายกระทำต่อผู้ชายด้วยกันอันเป็นการข่มขืนชนิดรักร่วมเพศ (Homosexual Rape) การข่มขืนชนิดรักร่วมเพศนั้นจะพบบ่อยในระหว่างผู้ชายต่อผู้ชายด้วยกันเองมากกว่าผู้หญิงกระทำต่อผู้หญิง โดยอาจพบในเรือนจำซึ่งเป็นลักษณะของการแสดงออกถึงความก้าวร้าวรุนแรงและการมีอำนาจมากกว่าที่จะเป็นเรื่องความต้องการทางเพศ โดยเหยื่ออาจเป็นผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศแบบปกติทั่วไป (Heterosexual) หรือชายที่มีรสนิยมแบบรักสองเพศ (Bisexual) หรือชายที่มี

<sup>60</sup> ผู้จัดการรายวัน (19 กุมภาพันธ์ 2550).

<sup>61</sup> เดลินิวส์ (22 มกราคม 2550).

<sup>62</sup> ผู้จัดการรายวัน (19 กุมภาพันธ์ 2550).

รสนิยมแบบรักร่วมเพศ (Homosexual) ก็ได้<sup>63</sup> และวิธีในการข่มขืนก็มักจะเป็นการหลอกให้ดื่ม แอลกอฮอล์จนเมาไม่ได้สติ หรืออาจใช้อาวุธข่มขู่ หรืออาจใช้กำลังประทุษร้าย ลักษณะการข่มขืน ผู้ชายนี้ที่พบบ่อยที่สุด คือ การสอดใส่อวัยวะเพศหรือวัตถุใดๆ เข้าไปในรูทวารหนักของเหยื่อ และที่พบบ่อยรองลงมาก็คือ การบังคับให้เหยื่อใช้ปากกับอวัยวะเพศของผู้ข่มขืนหรือผู้ข่มขืนใช้ปากกับอวัยวะเพศของผู้ถูกข่มขืน การกระทำเหล่านี้จะทำให้เหยื่ออับอายอย่างมากและมีสภาวะไม่ต่างกับเหยื่อผู้หญิงที่ถูกข่มขืน โดยในเหยื่อบางรายอาจมีความรู้สึกกลัวว่าตนจะกลายเป็นคนที่มีพฤติกรรมแบบรักร่วมเพศต่อไป

ลักษณะของการข่มขืนผู้ชายด้วยกันเองนี้ หน่วยงานทางศาลในประเทศสหรัฐอเมริกาได้เคยเก็บสถิติไว้ว่าในระหว่างปี พ.ศ. 2516 ถึง 2525 มีผู้ชายจำนวน 123,000 คน เป็นเหยื่อของการถูกข่มขืนหรือพยายามข่มขืนในลักษณะนี้<sup>64</sup> และพฤติกรรมผู้ชายข่มขืนผู้ชายก็เคยเกิดขึ้นในสังคมไทยมาแล้ว ตัวอย่างเช่น ในปลายปี 2542 นายหมู (นามสมมุติ) อายุ 17 ปี เป็นชาวจังหวัดนครราชสีมา เดินทางมาทำอยู่ภายในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งและได้ถูกวัยรุ่นชาย 3 คนเข้ามาพูดจาข่มขู่ขอเงิน เมื่อไม่มีให้จึงถูกจี้บังคับลากไปในป่าละเมาะแล้วร่วมกันถลกกางเกงเพื่อข่มขืนทางทวารหนัก นายหมูจึงตะโกนขอความช่วยเหลือ โชคดีที่ตำรวจเข้ามาช่วยเหลือไว้ได้ทัน<sup>65</sup> หรือกรณีของนายชม ทองอินดี๊ะ ที่ไปหาเก็บผักบุงที่ด้านหลังโรงงาน ปรากฏว่ามีคนร้ายบุกเข้าประชิดตัวพร้อมกับชักอาวุธออกมาจี้บังคับให้ถอดเสื้อผ้า และคนร้ายได้ข่มขืนทางทวารหนักของนายชมจนสำเร็จความใคร่ก่อนที่จะหลบหนีไป<sup>66</sup> หรือกรณีของเจ้าอาวาสบังคับให้สามเณรทั้งวัดเข้าไปบำบัติความใคร่โดยการจับกอดหัวให้อมกเขาแล้วใช้มือสำเร็จความใคร่ให้กับตนเองและสามเณรด้วย<sup>67</sup> อีกเรื่องเหตุเกิดช่วงเที่ยงคือ นายตึก (นามสมมุติ) วัย 23 ปี ชาวจังหวัดอ่างทอง นั่งดื่มสุรารอเพื่อนที่นัดหมายบริเวณท่ารถ บขส. อ่างทอง นายบอย ไม่ทราบชื่อและนามสกุลจริงได้เข้ามาพูดคุยตีสนิท เมื่อร้านปิดเพื่อนก็ยังไม่มา นายบอยจึงชวนไปดื่มกันต่อที่บ้าน จนกระทั่งนายตึกเมาไม่ได้สติ พอรู้สึกตัวอีกครั้งก็เห็นนายบอยคร่อมบนร่างของตนและอวัยวะเพศของตนได้

<sup>63</sup> ไพรัตน์ พุกษชาติคุณากร, จิตเวชศาสตร์ เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 2 (เชียงใหม่: ธนบรรณการพิมพ์, 2534), หน้า 333-334.

<sup>64</sup> เรื่องเดียวกัน.

<sup>65</sup> เดลินิวส์ (22 มกราคม 2550).

<sup>66</sup> ไทยรัฐ (3 มิถุนายน 2538).

<sup>67</sup> เดลินิวส์ (13 ตุลาคม 2538).

สอดใส่เข้าไปในทวารหนักของนายบอยแล้ว ไม่ว่าผลักไสอย่างไรก็ไม่สามารถถูกหนีไปได้เนื่องจาก นายบอยตัวใหญ่มาก<sup>68</sup>

การข่มขืนอีกลักษณะที่ปรากฏอยู่ในสังคมปัจจุบัน คือ ผู้หญิงข่มขืน ผู้หญิงด้วยกัน อันถือเป็นลักษณะของการข่มขืนชนิดรักร่วมเพศ (Homosexual Rape) อีกอย่างหนึ่ง ซึ่งพบเห็นน้อยกว่าผู้ชายข่มขืนผู้ชาย แต่การข่มขืนผู้หญิงโดยผู้หญิงนั้นมีนักจิตวิทยากล่าวไว้ว่าสามารถเกิดขึ้นได้และอาจเกิดขึ้นได้กับผู้หญิงทุกคนไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมแบบรักร่วมเพศก็ได้ และผู้กระทำความผิดก็อาจเป็นคนไม่รู้จักกันหรือรู้จักใกล้ชิดกันหรือแม้กระทั่งเป็นผู้ปกครองที่กระทำต่อบุตรของตนเอง โดยในประเทศสหรัฐอเมริกามีรายงานว่าประมาณ 3-10 เปอร์เซ็นต์ของคดีอาชญากรรมทางเพศนั้นเป็นการกระทำของผู้หญิงกระทำต่อผู้หญิงด้วยกัน และเชื่อว่ายังมีอีกมากที่ไม่มีการแจ้งความซึ่งอาจจะเป็นเพราะความอับอายหรือกลัวสังคมจะไม่ยอมรับ

พฤติกรรมในการแสวงหาความพึงพอใจในทางเพศโดยการบังคับขู่เข็ญได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยผู้กระทำไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะผู้ชายอีกต่อไปแล้วแต่ผู้หญิงก็สามารถประกอบอาชญากรรมทางเพศเหล่านี้ได้ และผู้ถูกกระทำก็อาจเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้ ด้วยเหตุนี้จึงมีความเคลื่อนไหวในหลายๆ ประเทศในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราให้ครอบคลุมถึงการกระทำต่างๆ เหล่านี้ด้วย ดังจะเห็นได้จากกฎหมายที่เกี่ยวกับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราของนานาประเทศได้บัญญัติออกมาคุ้มครองผู้ชายจากการถูกข่มขืนกระทำชำเราด้วย กล่าวคือ ไม่เฉพาะแต่ผู้หญิงเท่านั้นที่จะเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราแต่ผู้ชายก็อาจถูกข่มขืนกระทำชำเราได้เหมือนกันไม่ว่าจะถูกข่มขืนกระทำชำเราโดยผู้หญิงหรือโดยผู้ชายก็ตาม นอกจากนี้ผู้หญิงเองก็อาจจะถูกข่มขืนกระทำชำเราโดยผู้หญิงด้วยกันได้ด้วย สำหรับประเทศไทยได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราไปเมื่อไม่นานมานี้ โดยเป็นการแก้ไขในเรื่องของเพศผู้กระทำความผิดและผู้เสียหาย ความหมายของการกระทำชำเรา และเรื่องของการข่มขืนกระทำชำเราระหว่างคู่สมรส

กล่าวโดยสรุป ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเป็นกฎ ระเบียบ แบบแผนที่สังคมได้กำหนดขึ้นมาเพื่อควบคุมความต้องการทางเพศหรือความสัมพันธ์ทางเพศอันถือเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ให้อยู่ในกรอบของความถูกต้องเพื่อความสงบเรียบร้อยภายในสังคมและไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น โดยความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราแต่เดิมเป็นความผิดที่ประสงค์จะคุ้มครองผู้หญิงเนื่องจากผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ แม้ในยุคแรกจะมีแนวความคิดว่าผู้หญิงจะไม่ใช่อุบัติเหตุที่แท้จริงจากการกระทำความผิดแต่เป็นความเสียหายต่อ

<sup>68</sup> เดลินิวส์ (22 มกราคม 2550).

ผู้ชายที่เป็นผู้ปกครองหญิงไม่ว่าจะเป็นบิดาหรือสามีก็ตาม แต่ก็แสดงให้เห็นถึงความต้องการที่จะคุ้มครองเพศหญิงจากการบังคับข่มขืนใจโดยเพศชาย ต่อมาเมื่อสังคมมีความเจริญขึ้นและเริ่มมีการต่อสู้เพื่อสิทธิและความเสมอภาคของสตรี ทำให้แนวคิดหรือเจตนารมณ์ของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเปลี่ยนจากการมุ่งคุ้มครองความเสียหายของชายที่เป็นเจ้าของหญิงจากการล่วงละเมิดในตัวหญิงซึ่งเปรียบเสมือนทรัพย์สินของตนเป็นการคุ้มครองผู้หญิงในฐานะที่เป็นผู้เสียหายที่แท้จริง และจากแนวความคิดนี้ก็ส่งผลกระทบต่อประเด็นอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโทษสำหรับผู้กระทำผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราซึ่งแต่เดิมเป็นลักษณะของการชดใช้ค่าเสียหายแก่เจ้าของหญิงได้เปลี่ยนเป็นโทษจำคุกแทน หรือเรื่องของการข่มขืนกระทำชำเราภริยาตนเองซึ่งแต่เดิมถือว่าการเปรียบเสมือนทรัพย์สินของสามี โดยสามีมีสิทธิจะกระทำกับภริยาอย่างไรก็ได้ แม้กระทั่งการบังคับข่มขืนใจให้ร่วมประเวณีด้วยก็ตาม แต่เมื่อความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเป็นการคุ้มครองหญิงในฐานะเป็นผู้เสียหายโดยตรงแล้วการข่มขืนกระทำชำเราภริยาตนเองก็น่าจะถือเป็นความผิด ซึ่งบางประเทศก็มีการแก้ไขกฎหมายให้การกระทำเช่นนี้เป็นความผิดได้ แต่บางประเทศก็ยังไม่ถือเป็นความผิด ต่อมาเมื่อพฤติกรรมในการแสวงหาความพึงพอใจในทางเพศมีความหลากหลายมากขึ้นไม่จำกัดเฉพาะการกระทำระหว่างผู้ชายกระทำต่อผู้หญิงอีกต่อไป จึงมีแนวความคิดว่าความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราควรที่จะให้ความคุ้มครองบุคคลทุกเพศและในบางประเทศก็ได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรามีความครอบคลุมมากขึ้น